

ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ

HISTORICKÁ ROČENKA 2015-2016

LITTLE MOUNTAINS 2016

2015:

TATO PUBLIKACE JE VĚNOVÁNA DVOJÍMU ŽIVOTNÍMU VÝROČÍ PÍSECKÉHO RODÁKA PHDR. JAROMÍRA MALÉHO (1885-1955), PRÁCHEŇSKÉHO REGIONALISTY, ŘEDITELE KNIHOVNY NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ V PRAZE, ORGANIZÁTORA ČESKÉHO KNIHOVNICTVÍ A EXLIBRISTIKY, VYDAVATELE KULTURNÍ REVUE OTAVAN, PUBLICISTY A EDITORA, VĚZNĚ NĚMECKÝCH KONCENTRAČNÍCH TÁBORŮ A PRVNÍHO LEKTORA ŽURNALISTIKY NA UNIVERZITĚ KARLOVĚ V PRAZE. ČEST JEHO PAMÁTCE!

2016:

ZÁROVEŇ JE TATO PUBLIKACE VĚNOVÁNA 130. VÝROČÍ NAROZENÍ RODÁKA ZE ZÁTAVÍ U PÍSKU ING. IVA BENEŠE (1886-1967), PRÁCHEŇSKÉHO REGIONALISTY, URBANISTY A PROJEKTANTA, AUTORA PRÁCHEŇSKÉHO REGIONÁLNÍHO PLÁNU, ORGANIZÁTORA VÝSTAV A KULTURNÍHO ŽIVOTA, PROPAGÁTORA CESTOVNÍHO RUCHU A OCHRÁNCE PAMÁTEK. BYL AUTOREM PRVNÍHO ČLÁNKU V PRVNÍCH PÍSECKÝCH REVOLUČNÍCH NOVINÁCH V KVĚTNU ROKU 1945. ČEST JEHO PAMÁTCE!

KROMĚ UCTĚNÍ PAMÁTKY TĚCHTO DVOU OSOBNOSTÍ SI ZDE U PŘÍLEŽITOSTI VÝROČÍ SVÉ PROMOCE DOVOLÍM PŘIPOMENOUT JMÉNA UČITELŮ, KTEŘÍ SE ROZHODUJÍCÍM ZPŮSOBEM PODÍLELI NA MÉ VĚDECKÉ FORMACI. JMENUJI JE ZDE V PROSTÉM ABECEDNÍM POŘADÍ: Marie Bláhová, Jarmila Hásková, Josef Haubelt, Miroslav Hroch, Věra Hrochová, Zdeněk Jindra, Luďa Kobylková, Karel Kubiš, Jan Kuklík starší, Robert Kvaček, Karel Malý, Eduard Maur, Věra Michovská, Vladimír Nálevka, Rostislav Nový, Josef Petráň, Karel Sklenář, Aleš Skřivan, Anna Skýbová, Jiří Sláma, Jiří Šouša, Otto Urban, Zdeněk Urban, Zdeněk Veselý, Renata Wohlgemuthová. OMLOUVÁM SE ZÁROVEŇ VŠEM - MRTVÝM I ŽIVÝM - NA NĚŽ JSEM ZAPOMNĚL.

ÚVODNÍ SLOVO AUTORA

Do HISTORICKÉ ROČENKY 2015-2016 jsem se rozhodl zařadit nejprve sedm vybraných krátkých textů, publikovaných (vedle desítek dalších) téměř před čtvrtstoletím na stránkách již zaniklého kulturního měsíčníku Lipík. Přibližují publicistický styl, v jakém jsem do časopisu přispíval, od materiálů spíše regionálního charakteru až po dvě ukázky životopisných připomínek (Jaroslav Hašek, Karel Čapek) ve formě krátkých a svižných esejů, na jejichž celkovém vyznění nemám ani s časovým odstupem co měnit. Jako text osmý jsem připojil dosud netištěný článek, věnovaný úsilí prácheňského regionalisty Iva Beneše o vznik krajské vědecké knihovny v Písku v roce 1946.

Následuje - jako první z dokumentačních příloh - úvodní část oddílu III. mé bibliografie, zahrnující běžnou publicistiku z let 1981 až 1991. Připomínám, že první část oddílu I. (odborné texty) za roky 1976 až 2011 je uveřejněna v Historické ročence 2012 (s. 54-62), navazující druhá část za roky 2012 a 2013 pak v Historické ročence 2013-2014 (s. 55). Pokud jde o bibliografii II. (beletristické texty), prozatím uvádím, že na webové stránce Čtení z Písku, pod mým jménem v oddílech Básně a Povídky, jsou připojeny příslušné bibliografické citace, pokud byly tyto texty uveřejněny tiskem.

Druhá z příloh dokumentuje mou epizodickou, leč intenzivní spolupráci s literární redakcí českobudějovického studia Českého rozhlasu, která pod vedením Jaroslava Klímy realizovala některé z mých námětů na popularizaci témat z oblasti regionální historie a vlastivědy. Šlo o pořady, vždy zahrnující zhruba hodinu vysílacího času, na jejichž rozhlasové podobě se podíleli především herci Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Některé z těchto relací byly později reprízovány.

Třetí příloha zhruba přibližuje mou přednáškovou činnost v letech 1998 až 2011, kdy jsem si o těchto aktivitách ještě vedl podrobnější záznamy. Seznam nezahrnuje další pořady z oněch let, které se uskutečnily v rámci pravidelných vzdělávacích cyklů, které jsem organizoval a zčásti též z osobních prostředků financoval pod zastřešujícím označením Prácheňská Akademie.

Připomínku zasluhuje rovněž první z velkých výstav, uspořádaných NCCXXCM Est. 1999, českým národním dokumentačním centrem moderní medailérské tvorby. Téměř 1000 vystavených medailí a plaket poskytlo představu o vývoji oboru a o práci předních českých medailérů. Ve čtvrté z příloh proto uveřejňuji alespoň text, který byl v úvodu výstavy instalován a který se snažil návštěvníky muzea srozumitelně uvést do problematiky medailérství jako speciálního druhu umělecké tvorby.

Činnost Prácheňské Akademie pokračovala v rámci Klubu dějin umění v Písku dvouletým kursem dějin umění, zakončeným udělením závěrečných absolventských osvědčení 24. června 2015; v lednu roku 2016 byl zahájen navazující, rovněž dvouletý kurs. Volně se ke skupině projektů v rámci Prácheňské Akademie přidružil - rovněž od ledna roku 2016 - cyklus tematických pořadů „Lidé, knihy, osudy“, pořádaný ve spolupráci s Městskou knihovnou Písek. Celoroční program tohoto cyklu je uveden v páté, poslední dokumentační příloze.

TŘI Z RODU ZEITHAMMRŮ

Řehoř Zeithammer, jeden z významných profesorů píseckého gymnázia, se narodil 31. července 1800 ve Štěkni jako syn Antonína Zeithammra, tamního důchodního, a jeho ženy Marie, rozené Haberkornimové. Studoval na Akademickém gymnáziu v Praze, kde patřil k nejlepším žákům; 18. srpna 1817 jako žák první humanitní třídy předváděl v Zrcadlové kapli Klementina svou zručnost v umění latinském. Jeho spolužákem byl básník Simeon Macháček. Poté Řehoř Zeithammer studoval na univerzitě ve Vídni, kde dosáhl doktorátu filozofie, a roku 1828 se stal členem profesorského sboru gymnázia v Písku. Bydlel tam v domě čp. 131 vedle Putimské brány. Jeho manželkou se stala Marie, rozená Petersová, příbuzná Terezie Palacké, manželky historika a politika Františka Palackého. V Zeithammrových dopisech Palackému z počátku třicátých let devatenáctého století nacházíme zmínky o jeho záporném postoji k tehdejšímu prefektovi píseckého gymnázia Josefu Schönovi, historiku a publicistovi.

Pod vlivem pokrokového filozofa Bernarda Bolzana, jehož životopis německy napsal, proslul Řehoř Zeithammer v Písku brzy jako ušlechtilý člověk, vlastenec a vynikající pedagog, usilující o rozvoj českého jazyka. V posudku, který písecký magistrát vystavil roku 1829, stojí, že se profesor Zeithammer vyznamenává bystrým nadáním, širokým vzděláním, neúnavnou pílí a opravdovým mravním přesvědčením, a že si získal dokonalé vážnosti u všech občanů a vděčné spokojenosti magistrátu. Řehoř Zeithammer psal odborné články do Čechoslava a Časopisu Českého muzea; jako pedagog vynikal zvláště ve filozofii a řečtině a gymnazijní direktorát si od něj vyžádal dobrozdání o způsobu vyučování řecké mluvnici a literatuře. Krajský hejtman Prácheňského kraje chválil veřejně Zeithammra v pražském listu Bohemia. Při Zeithammrově odchodu do Prahy na Malostranské gymnázium roku 1847 se s ním loučili žáci píseckého ústavu zvláštní oslavnou básní a prefekt školy František Winter zapsal do pamětní knihy, že Zeithammer byl spravedlivým učitelem a vzorným vychovatelem.

Čestné občanství města Písku obdržel roku 1844 Řehoř Zeithammer jako vůbec první člověk, a to za své zásluhy o založení a hospodářské zajištění opatrovny malých dětí a především o založení městské knihovny. 20. května 1841 vystavilo české gubernium Řehoři Zeithammrovi povolení k založení městské veřejné knihovny a ten 6. července téhož roku uveřejnil svolání k píseckým občanům:

„Důležitost a potřeba pravidelného vzdělávání lidu jest v takové míře patrná, že každý lidumil přemýšlí, čím a jak by tomu podle své síly a možnosti přispěl. Mezi nejvydařenější prostředky patří dobré knihy, a k tomu zapotřebí dobře zřízených knihoven, do nichž by i chudobný člověk měl přístup. Cíl a konec takových jest, aby se vzdělanost lidu vůbec a obzvláště mládeže a průmyslníků rozumným způsobem a přiměřenou měrou rozšiřovala a rozhojňovala. Čtení dobrých knih obohacuje rozum užitečnými vědomostmi, dodává mysli a srdci slušnou zábavu, napomáhá nábožnosti a dobrým mravům. Mládež ze škol vystoupí najde v knihovně také další pokrm a vzdělávání aniž jest se obávati, že by v nevědomost a surovost upadla. Řemesla pak a průmysl i tu své knihy a naučení najdou, z nichž se toho dočtou, že se na tom, jak se nyní provozují, přestati nemůže, nýbrž že toho potřeba, aby se k čilejšímu a rozumnějšímu životu probudila. Na ten a takový způsob se lid vzdělává,

nevědomost a netečnost se zapuzují, průmysl a živnost se zvyšuje, lenost a chudoba se ničí.“ - Zeithammrova výzva se setkala s velkým ohlasem a již 1. listopadu 1841 byla městská veřejná knihovna v Písku otevřena.

V Praze se Řehoř Zeithammer stal roku 1848 členem zemského školního úřadu a později inspektorem východočeských gymnázií. Stále usiloval o zrovnoprávnění češtiny jako vyučovacího jazyka, hájil český jazyk na gymnáziích a bránil pronásledované české profesory. Řehoř Zeithammer zemřel v Praze 24. srpna 1881.

Vraťme se však ještě do píseckého domu čp. 131, kde se mladému Řehoři Zeithammrovi a jeho ženě Marii narodili v odstupu dvou let dva synové - Antonín Otakar a Leopold Maria. Zastavme se nejdříve u mladšího z nich.

Pedagog, osvětový pracovník a publicista Leopold Maria Zeithammer se v Písku narodil 19. prosince 1834. Prožil tam své dětství a s celou rodinou se přestěhoval roku 1847 do Prahy, kde studoval na gymnáziu a později získával zemědělské zkušenosti ve Vlastenecko-hospodářské společnosti, které doplnil studijními cestami do Bavorska, Švýcarska a Belgie. Po návratu v roce 1861 byl služebně přidělen k schwarzenberskému hospodářskému úřadu v Citolibech u Loun a od roku 1871 pracoval v ústřední kanceláři schwarzenberského velkostatku Libějovice, později pak v Českém Krumlově, Třeboni a jako kontrolor ve Vimperku, kde působil až do roku 1897.

V době libějovického působení byl Leopold Maria Zeithammer zároveň učitelem rolnické školy v Rabíně, která přestala roku 1867 působit jako veřejná a přeměnila se na ústav vychovávající hospodářský dozorčí personál pro knížecí režii. Během pedagogické práce na škole, zaniklé roku 1892, vynalezl Leopold Maria Zeithammer vyorávač cukrové řepy, který se osvědčil a byl oceněn na Světové výstavě ve Vídni roku 1873. Zabýval se též vztahem meteorologie a zemědělství, odborně popsal pěstování ječmene, cukrové řepy a chmele. Účastnil se práce v Národní jednotě pošumavské, založené roku 1884, a jako okresní hospodářský učitel i vlastenec šířil osvětu svými příspěvky v regionálním tisku.

Roku 1897 se Leopold Maria Zeithammer odbral na penzi do Českých Budějovic. Teprve tam mohl přistoupit k větší práci, v níž využil své rozsáhlé znalosti Šumavy a naplnil své historické, kulturní a národopisné zájmy. Kniha „Šumava, kraj a lid“, vydaná roku 1902 s předmluvou Adolfa Heyduka, nám dnes vydává svědectví o Šumavě před sto lety. Leopold Maria Zeithammer zemřel v Českých Budějovicích 17. března 1905, rok po vydání své knihy o Českých Budějovicích a okolí, v níž stačil v posledních letech života shrnout informace o městě svého odpočinku a která završila jeho poctivou a dnes vlastně téměř zapomenutou práci.

Na ni navázal čtvrtý z rodu Zeithammerů, jeho syn Viktorin Zeithammer (17. května 1872 Český Krumlov - 7. února 1925 Sušice), absolvent filozofické fakulty v Praze a středoškolský učitel češtiny, který svými knihami (například „Šumavské dumy“ - pod pseudonymem Ursus Šumavský) a články, psanými též do píseckého Otavanu, stejně jako svou osvětovou činností v Národní jednotě pošumavské propagoval zejména sušickou část Šumavy.

Zatímco Řehoř Zeithammer se zapsal především do dějin města Písku a jméno Leopolda Marii Zeithammra se z pohledu historie poněkud ztrácí v řadách desítek podobných obětavých regionálních pracovníků, starší syn Řehoře Zeithammra, politik Antonín Otakar Zeithammer, je nepochybně významnou osobností našich národních dějin druhé poloviny devatenáctého století. Narodil se 5. listopadu 1832 v Písku a po vzoru otce se dal na dráhu středoškolského pedagoga. vzdal se však profesury, aby se mohl plně věnovat politické činnosti, a vzhledem k příbuzenským vztahům otce k rodině Františka Palackého se brzy zařadil k přední politické garnituře staročeské strany.

Roku 1863 se Antonín Otakar Zeithammer stal poslancem českého sněmu za staročeskou stranu. O několik let později se česká politická scéna ocitla v krizi, způsobené neúspěchem českých snah při rakousko-uherském vyrovnání na jaře roku 1867. Staročeši Palacký, Rieger, Skřejšovský, Zeithammer, Klauďy a další se vyslovili pro vystoupení z českého sněmu, zatímco mladočeši Sladkovský, Škarda a bratři Grégrové prosadili kompromisní řešení. Později se stanoviska sblížila a 22. srpna 1868 vystoupilo 81 českých poslanců sněmu s deklarací, zdůvodňující jejich neúčast na sněmu. Sněm deklaraci odmítl a tito poslanci byli koncem září 1868 zbaveni mandátů. V doplňovacích volbách v září 1869 kandidovali všichni deklaranti včetně Zeithammra znovu, všichni byli zvoleni a opět žádný z nich do sněmu nevstoupil.

Takzvané deklarantské volby, které jsou v dějinách města Písku spojeny jménem starosty Tomáše Šobra, demonstrovaly úsilí českého národa o rovnoprávné postavení v monarchii. Pražský policejní ředitel sděloval v listopadu 1869 do Vídně, že deklaranti jsou si naprosto jisti náladou v zemi, přičemž mezi jejich vedoucími osobnostmi jmenoval též Antonína Otakara Zeithammra. Krach následujících jednání o takzvaných fundamentálních člancích však znamenal další porážku české měšťanské politiky a téhož roku 1871 přestal být Zeithammer poslancem českého sněmu.

Nadále však zůstal v politickém životě a zejména v letech 1873-1876 byl jedním z protagonistů sporů mezi staročechy a mladočechy o další strategii české politiky. Nešlo vůbec o spor generační; „vždyť v době, kdy vůdčí osobnost mladočechů Karel Sladkovský trpěl v olomouckých kasematech, jeden z vedoucích členů staročeské strany Antonín Otakar Zeithammer chodil ještě do školy,“ napsal přední český historik a můj učitel Otto Urban. Před volbami do českého sněmu na podzim roku 1878 se obě strany dohodly, že mladočechům připadne čtrnáct a staročechům 69 mandátů, což volby potvrdily a jedním ze staročeských poslanců se opět stal také Zeithammer. Po vstupu českých poslanců do říšské rady na podzim roku 1879 se stal také poslancem dolní sněmovny tohoto rakouského parlamentu, když předtím - 16. září 1879 - byl členem české delegace, která ve Vídni zásady tohoto kroku s vládou dohodla.

Antonín Otakar Zeithammer se stal členem užšího pětičlenného výboru takzvaného Českého klubu na říšské radě. Jako významný představitel staročechů se účastnil pokračujícího sporu s mladočechy. Smrt Františka Palackého roku 1876 a smrt Antonínova otce Řehoře Zeithammra však změnila nepřehlédnutelné osobní vazby vedoucích osobností staročeské strany. Od smrti Palackého stál v jejím čele jeho zeť František Ladislav Rieger a v průběhu roku 1887 vystřídal Zeithammra v pozici druhého nejsilnějšího muže strany Riegrův zeť Albín Bráf. Přesto se ještě v lednu 1890 zúčastnil

s Františkem Ladislavem Riegretem a Karlem Mattušem vídeňského jednání o takzvaných punktacích, dalším pokusu o zrovnoprávnění českého národa. Podpisem punktací podepsali vůdcové staročechů rozsudek nad svou stranou: mladočeský boj proti „punktátorům“ přinesl výsledek v podobě drtivé porážky staročechů - včetně Zeithammra - při volbách do říšské rady v březnu 1891, když získali pouhé dva mandáty.

Členem českého sněmu zůstal Antonín Otakar Zeithammer až do voleb v listopadu 1895, v nichž se staročeši vůbec neodvážili kandidovat. To dovršilo sérii Zeithammrových politických zklamání, k nimž patří též pozoruhodná epizoda jeho zvolení pražským primátorem, po níž sám císař František Josef I. přistoupil k neobvyklému kroku a volbu vetoval. Antonín Otakar Zeithammer odešel v polovině let devadesátých do ústraní a věnoval se především bilancování své politické kariéry a vzpomínkám, z nichž - a z nashromážděné dokumentace - vytěžil rozsáhlou dvousvazkovou práci o emancipačních snahách české politiky v době hegemonie staročeské strany, která vyšla v Praze v letech 1912 a 1913 pod titulem „Zum Geschichte der böhmischen Ausgleichsversuche 1865-1872“.

Jako významný písecký rodák byl 15. prosince 1917 u příležitosti 85. narozenin jmenován – jako kdysi jeho otec - česným občanem města, což jistě v době první světové války a definitivní krize habsburské monarchie nepostrádalo symbolický význam. Díky vysokému věku se Antonín Otakar Zeithammer dožil naplnění svého cíle, obnovení české samostatnosti. Zemřel v Praze 13. listopadu roku 1919.

Otištěno v měsíčníku Lipík - listy regionální kultury (Písek), r. III., 1994, č. 11-12, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - BIBLIOGRAFIE III/1045.

VZESTUP A PÁD TOMÁŠE ŠOBRA

Stojím na holém návrší nad městem. K jihu se otevírá široký sektor pro let do daleka, k hraničním horám, výhled od jehly na vrcholku Kleti až po Svatobor. Stáčím však oči k západu, k městu pod mnou. U nohou leží statek Šobrovna, les téhož jména, Šobrova ulice i Šobrova škola. Je září, z topenišť stoupá kouř a ztrácí se v obloze, napovídá pouhou pomíjivost všeho.

Na počátku devatenáctého století bydlela v Jindřichově Hradci stará měšťanská rodina Šobrova, pocházející z Jihlavy. Roku 1810 se Tomáš Šobr (10. prosince 1780 Jindřichův Hradec - 14. září 1837 Písek), který své příjmení tehdy ještě psal Schober, rozhodl přestěhovat do Písku a zřídit si tam železářství. Proti nové konkurenci se postavili místní obchodníci, kteří svůj spor dovedli přes dvě instance až k vídeňskému dvoru, zatímco Šobr nesměl zatím prodávat. 3. října 1810 vydala dvorská komora výměr, který žádost píseckých kupců zamítl. Tomáš Šobr starší mohl otevřít obchod a dle slov Augusta Sedláčka „v Písku záhy zdomácněl a stal se vůdcem nespokojencův“. V letech třicátých bojoval jménem měšťanů proti přísnému režimu, který ve městě zavedl písecký purkmistr Ignác Šurda. Po předčasné smrti Tomáše Šobra staršího převzal jeho roli nespokojence a rebelanta jeho syn stejného jména.

Tomáš Šobr mladší se v Písku narodil 21. září 1813. Od primy do kvarty navštěvoval v letech 1824-1828 písecké gymnázium a poté v jednom roce, 1830-1831, studoval pražskou techniku. Vrátil se však do obchodu svého otce a po jeho smrti živnost převzal. Do života a myšlení Tomáše Šobra výrazně zasáhla revoluční léta 1848-1849, kdy byl členem městského výboru. Roku 1850 se stal ředitelem píseckého chudinského ústavu, byl opět zvolen do městského výboru a později třetím radním. Roku 1852 pronajal svůj obchod Antonínu Švehlovi a v březnu roku 1853 se přestěhoval na své hospodářství za městem, na statek, zvaný dnes Šobrovna. Lze pouze hádat motiv, který Tomáše Šobra vedl k tomu, že vzápětí, 2. června 1853, odjel do Hamburku a Cuxhavenu s úmyslem odcestovat do severní Ameriky. 16. června, po čtrnácti dnech, se však rozhodl pro návrat domů.

Padesátá léta, léta Bachova absolutismu, dávala málo možností k veřejnému angažování. Po oteplení poměrů nastala příležitost pro Tomáše Šobra: již před obecními volbami v únoru 1861 navrhla národní strana jeho kandidaturu na purkmistra, které se však Šobr zřekl ve prospěch stavitele Bečky. Zvolen byl ovšem opět Ignác Otto, za jehož úřadování na radnici vládla němčina. Roku 1862 byl Šobr s Matějem Pěvoslavem Havelkou, soudním radou v Písku a poslancem za Písek v českém sněmu, vyslán do Prahy a Vídně, aby u vyšších míst očistili město z nařčení, že Písek sympatizuje s Itálií a Francií, a proto se brání postavení pomníku bitev u Melegnana a Solferina v městských sadech. Z politiky byl tehdy do kriminálu jen krůček: na přelomu let 1863-1864 byl Tomáš Šobr pro politické nactiutrhání purkmistra Otty odsouzen k čtrnácti dnům vězení, zotřeseného dvěma posty.

16. dubna 1864 bylo vydáno nové obecní zřízení a nový volební řád pro obce Království českého. Příprava voleb se v Písku pěkně vlekla: 30. července 1864 byly vyloženy volební seznamy, po námítkách byly zrušeny; nové volební seznamy vyšly 12. prosince 1864, opět byly zrušeny; a

definitivní verze seznamů se objevila 13. října 1865. V následujícím měsíci se vyskytlo již přes dvacet kandidátních listin. Volby se uskutečnily až 10. února 1866 a národní strana, jejíž duší byl schopný taktik a organizátor, profesor gymnázia dr. Josef Pažout, prosadila svého kandidáta. Píseckým starostou byl zvolen Tomáš Šobr.

Nadšení vlastenecky cítících občanů Písku bylo nesmírné. Po volbě se Tomáš Šobr odebral do střediska národního života města, Měšťanské besedy, kde ho přivítal její starosta Dominik Brichta. Tomáš Šobr, jak napsal tehdy časopis Otavan, „odpověděl v řeči delší a duchaplné; okazovalť na někdejší slávu města Písku a vzbuzoval naději, že opatrností nového zastupitelstva obecního, moudrostí, shovívavostí a svornou myslí, důvěrným srdcem a šlechetnou vůlí veškerého obyvatelstva ve jménu Božím se podaří královskému městu Písku pomoci poznenáhla k tomu, aby jméno „Písek“ bylo všude s úctou vyslovováno“. Oslavy zvolení nového starosty trvaly celý den. „Celé město jávalo, na jeho počest v divadelním sále dávana veřejná zábava,“ napsal ve svých pamětech profesor píseckého gymnázia Karel Ninger. „Když on tam k večeru za hlučného jáso tu jel, od měšťanů vypřáhnuti koně a oni sami dotáhli kočár k divadelní budově. Taková pocta v Písku dosud se nikomu nestala.“

Po razantním vstupu do politiky následoval neméně energický příchod na radnici. „První krásný čin nového purkmistra byl,“ čteme dále v Ningrových vzpomínkách, „že na radnici zavedl české úřadování tak, že úředníkům bylo nařízeno, aby zprávy podávali v jazyce českém. Tím byla němčina, která magistrátem josefinským byla zavedena, navždy z radnice vyloučena.“ A další činy nového starosty? Tomáš Šobr roku 1866 úspěšně organizoval boj proti šíření cholery ve městě a dbal o rozvoj zdravotnických zařízení. Převzal do obecní správy opatrovnu malých dětí. Patřil k zakladatelům píseckého Sokola a stal se jeho prvním starostou. Usiloval o získání železničního spojení a zřízení hasičského sboru. Byl iniciátorem vzniku Písecké spořitelny roku 1868.

Nezůstalo však jen u píseckého starostování. 8. dubna 1866 byl Tomáš Šobr zvolen okresním starostou samosprávného okresu Písek (zaujímající území soudního okresu) a 30. ledna 1867 jednomyslně poslancem zemského sněmu za město Písek. Krátce poté, 27. února 1867, byl sněm rozpuštěn, ale při nových volbách 22. března 1867 se poslancem stal opět Tomáš Šobr - dostal 455 z 480 hlasů. Pohlcen veřejnou činností se však Tomáš Šobr méně staral o své hospodářství a rodinný rozpočet. Životopisec František Lipš později podotkl: „Starostenství obce přijal, když již jmění jeho se tenčilo. Prvotně měl pěkné jmění a sám byl živ jednoduše a skromně, ale okolí jeho činilo často zbytečné výdaje.“ Několik měsíců po zvolení starostou se totiž 26. listopadu 1866 Tomáš Šobr oženil s Marií Trojanovou, která v následujících letech porodila syna a dceru. V den sňatku bylo nevěstě 43 a ženichovi 53 let.

Při nových obecních volbách 13. června 1869 již nebyl Tomáš Šobr zvolen starostou. Zdá se, že příčina pádu nastala už dříve: 9. července 1867 totiž zemřel profesor Josef Pažout, který se o Šobrovo zvolení zasadil, stál za řadou jeho dobrých rozhodnutí, byl jeho rádcem a v dobrém slova smyslu našeptávačem. Nadšení píseckých vlastenců pro Šobra zřejmě do obecních voleb roku 1869 ochablo. Na pádu nic nemění ani následující Šobrovy politické úspěchy: byl zvolen alespoň členem městské rady. 5. října 1869 byl opět zvolen okresním starostou, ale okresní zastupitelstvo bylo poté

rozpuštěno pod nejasnou záminkou. V době takzvaných deklarantských voleb byl 24. září 1869 Tomáš Šobr poměrem hlasů 273:141 opět zvolen poslancem zemského sněmu, ale zanedlouho s ostatními deklaranty zbaven mandátu. Při doplňovací volbě do sněmu 7. července 1870 byl opět 371 hlasy zvolen, ale sněm se vůbec nesešel; při nových volbách 24. srpna 1870 získal Tomáš Šobr 351 z 397 hlasů. Roku 1871 byl 350 z 424 hlasů zvolen opět poslancem zemského sněmu a ještě 17. června 1872 byl v píseckých obecních volbách zvolen členem zastupitelstva, ačkoliv proti němu agitovala táž Měšťanská beseda, která roku 1866 stála za jeho triumfální volbou.

Dnes se můžeme jen dohadovat, jaké spodní proudy byly v pozadí pádu, který strohá fakta maskují výčtem Šobrových funkcí. Nenacházíme zpráv o zákulisních sporech, osobních ruznicích, závisti či nenávisti; stopy byly zamety. Leč pád skončil nárazem na tvrdou zem, pohroma přišla rozepsána do přesných čísel. Tomáš Šobr byl vzdělaným hospodářem, odebíral různé rolnické časopisy a měl též odbornou knihovničku, ale, jak nám naznačila epizoda s cestou do Ameriky, platí též slova Františka Lipše: „Tomáš Šobr byl snad v duchu tehdejší doby velkým romantikem a idealistou“ - s tím naším dovětkem, že právě proto přestával už Tomáš Šobr patřit do své doby.

Nepromyšlené investice do pozemků a budov, které Tomáš Šobr prováděl v zájmu svých dětí Tomáše a Marie, se roku 1872 projeví v podobě dluhu několika desítek tisíc zlatých. Hořce píše Tomáš Šobr ve svém deníku, který býval uchováván v rodině Kapustových – jeho příbuzných – na Šobrovně a později uložen v městském archivu, o pomluvách a intrikách, ovlivňujících věřitele, kteří se s ním nakonec nechtěli v žádném případě dohodnout. 7. října 1872 byly Šobrovny nemovitosti z úřední moci obstaveny a 11. října téhož roku koupila Písecká spořitelna statek Šobrovnou, pole a louky za částku 29 897 zlatých, přesně odpovídající celkové výši dluhů. Smrt Tomáše Šobra 7. března 1873, v době velké epidemie černých neštovic, příběh uzavírá; neohlášený pohřeb na Svatotrojický hřbitov, jen za účasti nejbližších příbuzných, byl smutným epilogem.

Památku Tomáše Šobra obnovili až ve dvacátém století píseckí vzdělanci, zejména Jaromír Malý. Šobrovým jménem byla nazvána ulice, směřující od Budějovické kapličky k jeho bývalému statku. O několik desítek let později také - škola.

V letech, kdy probíhala jednání o tom, že by bylo třeba dosud nepojmenovanou novou píseckou základní školu nazvat po některé z mytologických postav tehdejšího režimu, jsem napsal: „Nestálo by za úvahu, aby tato škola, dnes již lidově označovaná jako „Šobrova škola“ nebo „Šobrovka“, byla pojmenována jménem Tomáše Šobra, pokrokového píseckého starosty z šedesátých let minulého století?“ (Pět kulatých výročí, Informace Městského národního výboru v Písku 1988/5, s. 13-15.)

Ke své myšlence prosadit pojmenování školy po Tomáši Šobrovi jsem se veřejně vrátil po listopadové revoluci, kdy nabyla na aktuálnosti (například v článku O názvech ulic a náměstí, Zítřek 15. února 1990, s. 3). Jsem rád, že se záměr podařilo dovést k dobrému konci.

Stojím na holém návrší nad městem. Nevydal jsem se na let nad krajinou, zamířil jsem do hlubin osudu Tomáše Šobra. Slunce dokončilo svůj pád za obzor. Soumrakem scházím okolo Šobrovny dolů k městu, krajina ve snu ožívá zapomenutými tvářemi, staletá lípa na rozcestí drží stráž, kouř se ztrácí v obloze, lidé pomíjejí, jména zůstávají, osud se uzavírá.

Otištěno v měsíčníku Lipík – listy regionální kultury (Písek), r. II., 1993, č. 9, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ – BIBLIOGRAFIE III/890.

JAN EVANGELISTA PURKYNĚ: NETŘEBA MĚSTŮM BRAN

Statný Bezděko, brána ti padla, čas sám ji podzvrátil,

bezděčně nebojovals, padněte z bran kde která!

Netřeba městům bran proti loupeživému rytířstvu,

v rolníka se rytíř, v měšťana sám proměnil.

Netřeba víc Budějovické brány, by hájila Písek,

netřeba Písecké brány Budějovicům.

Pryč je doba, kdy se české básně psaly časomírou. Autorem těchto veršů ale není nikdo jiný než Jan Evangelista Purkyně. Co přimělo slavného přírodovědce, aby s brkem usedl k listu papíru a zaplnil jej těmito řádky? Za všechno může Budějovická brána, která kdysi stávala v Písku, a svým dílem také písecký vlastenec František Rudolf Bezděka.

Bohatý, plodný a smysluplný život geniálního českého vědce Jana Evangelisty Purkyně, narozeného 17. prosince 1787, se prolínal s tolika stránkami života vznikajícího moderního českého národa, že není divu, když v něm nacházíme rovněž některé písecké souvislosti. Na prvním místě je třeba zmínit se o významné skutečnosti, že prvním ředitelem písecké reálky, založené roku 1860, se stal Purkyňův žák Jan Krejčí. Přírodovědec Jan Krejčí patřil k hlavním Purkyňovým spolupracovníkům při vydávání časopisu Živa, založeného roku 1853.

František Rudolf Bezděka, Purkyňův vrstevník, se narodil 29. prosince 1788 v Březnici. Absolvoval písecké gymnázium a poté v letech 1807-1809 studoval na filozofické fakultě pražské univerzity, kde stejně jako Purkyně navštěvoval přednášky filozofa Bernarda Bolzana. Studia dokončil na biskupském semináři v Českých Budějovicích a po vysvěcení na kněze působil v letech 1812-1819 jako kaplan v Blatné. Tam právě tehdy pracoval jako vychovatel v rodině zámeckých pánů Hildprandtů Jan Evangelista Purkyně, s nímž František Rudolf Bezděka navázal přátelství, nepřerušené ani roku 1819, kdy Purkyně po získání doktorátu lékařství odjel do zahraničí a Bezděka se stal katechetou a učitelem klasických jazyků na gymnáziu v Písku.

O více než třicet let později, 8. října 1851, odcházel František Rudolf Bezděka do penze, zatímco Purkyně se po návratu z ciziny dostal do středu veřejného života v české metropoli. Oba přátelé, kteří si dlouhá léta pouze dopisovali, se začali příležitostně navštěvovat. Důchodce Bezděka se v tom čase pokoušel o zpracování píseckých dějin, ale jeho německy psaná rukopisná kompilace, uchovaná v Prácheňském muzeu v Písku, zůstala nepovedeným torzem. Nepochválil ji a k tisku nedoporučil osvícený krajský hejtman František Karel Miltner, který do Písku přišel roku 1855 a dle Augusta Sedláčka „se brzo seznámil s Františkem Bezděkou a rozmlouvali o tom, kde jaké stavitelské památky se nacházejí a jak by se potomstvu zachovati měly.“

Z Miltnerova popudu se roku 1855 stal František Rudolf Bezděka konzervátorem památkové péče Píseckého kraje. V této funkci mu však záhy nastaly nesnadné časy, zasahující i do osobních vztahů. Nastal totiž čas bourání bran - a přítel, příležitostný básník Purkyně, to vítal jako signál moderního věku.

Netřeba ni Praze bran, prolomila je dráha železná,
 jež z Poříčí se k Podbabě rychle vine,
 pozdravujíc tam novověkého statna rytíře, Kodyma,
 jenž v lemeše kordy i šavle mění.
 Vídeň též zpupná shodila bašt břímě daremné,
 kde barabančík hřměl, klidně tu dům se staví.

Budějovická brána stávala v jihovýchodní části historického centra Písku poblíž dnešního hotelu Otava. Již roku 1829 se objevil návrh na její přestavbu, jehož realizace snad mohla ještě bránu zachránit. O třicet let později byla doba jiná Písku i jinde: roku 1858 byla přes protesty radnice zbořena Pražská brána v Táboře, roku 1859 Horní čili Pasovská brána v Prachaticích.

Roku 1860 začala v Písku diskuse o další existenci zchátralé Budějovické brány. Bezděka usiloval o její záchranu; hejtman Miltner naslouchal jeho argumentům, ale snažil se ponechat konečný úsudek stavebním odborníkům. Na 22. května 1861 svolal Bezděka s Miltnerovou podporou technickou komisi, která dospěla k závěru, že z příčin obecné bezpečnosti je nutno bránu zbourat; ostatně první demoliční práce byly onoho dne již zahájeny. Postoj radnice byl též jednoznačný: „My, přítomní členové městské rady, na základě jednomyslného usnesení z dnešního dne 18. června 1861 nesvolujeme na udržení této brány žádné výlohy a chceme, aby brána ta byla bouraná.“

Konečný verdikt podpořilo stanovisko architekta Bernharda Gruebera, který v Písku v Bezděkově doprovodu shlédl bránu a zbytky královského hradu. V hradním paláci pronesl pozoruhodnou myšlenku, že prostředí je vhodné pro vznik regionálního muzea, neboť ústřední muzeum v Praze (dnešní Národní muzeum) nestačí. Oba zásadní návrhy, které Bernhard Grueber uvedl ve své úřední zprávě, byly uskutečněny: písecký hrad se stal - ovšem až mnohem později - sídlem muzea; Budějovická brána byla - zanedlouho - zbourána, k velké lítosti Františka Rudolfa Bezděky. Purkyně však za tímto aktem tušil jedno ze znamení příchodu věku rozumu, zákona a míru.

Již i ta Rus, zbojná Sevastopol, ač i neráda,
 sklízeti pospíší, chrám za padlé budujú.
 Dávno Paříž zbavena bran, ledva tu porta triumphi,
 sedmero ještě tvrzí jen proti městu čelí.
 Šťastný Londýne, tobě netřeba bran, ni krepostí,
 vnitř chrání zákon, čníť obranou Ocean.

Nevíme, zda si Purkyně v Poutníku od Otavy přečetl Bezděkův nostalgický článek „Brána Budějovická v Písku, která jindy Vltavotýnskou sloula“. Ani to, zda věděl o konci přátelství Bezděky s Miltnerem, které ztroskotalo právě na rozdílném názoru na osud Budějovické brány - v každém případě udělal Purkyně cosi, co se nám může zdát vůči Bezděkovi necitlivé. 7. října 1861 navštívil Purkyně Písek, ale nezastihl svého přítele doma. U domovních dveří mu alespoň zanechal rukopis své básně, který přivezl z Prahy a v němž oslavil zbourání brány Budějovické a bourání bran všech. S odklizením středověkých opevnění spojoval Purkyně vizi celosvětového míru a smíření.

V Americe, tam, bratří milí, již od války ustaňte,
 černokožím bratřím svým svobody přejte blahé.
 Praotcové co vaši proti bydlitelům tady dávným prohřešili,
 láska k národu smej to zase.
 Napoleone, se klid' s armádou tam u Chalonsu,
 pusť domů dobrý lid, dosti ses slávy dožil.

Přátelství Jana Evangelisty Purkyně a Františka Rudolfa Bezděky přežilo úskalí Budějovické brány. Zanedlouho Bezděka, čestný občan města Písku od roku 1853, vystoupil s myšlenkou podobné pocty pro svého přítele; zastupitelstvo bylo tehdy, nedlouho po pádu takzvaného Bachova absolutismu, ještě opatrné. Teprve po roce 1866, kdy se do čela města dostal vlastenecký starosta Tomáš Šobr, se Bezděka rozhodl svou iniciativu zopakovat. 15. února 1869 napsal Tomáši Šobrovi dopis s návrhem na Purkyňovo čestné občanství:

„On mne již několikrát jevil tiše přání své se státi čestným měšťanem královského města Písku, v historii české tak slavného, maje to již od mnohých měst... Neb jak já jej znám již skoro 60 let, jest to muž, jehož duchovní dary já zázrakem nazývám - není mu rovného... Míti tak slavného muže za spolu

měšťana bude sloužiti k veliké cti - a jemu, stařečkovi, způsobí radost pro všechny časy. Já tedy prosím jak vysoce váženého pana starostu, tak všechny vysoce vážené pány rady a výboru městského oudy onomu takové cti hodnému ji povoliti ráčili...“

Městská rada zvolila 25. února 1869 na základě Bezděkova návrhu Jana Evangelistu Purkyně čestným občanem Písku. V dopisu z 8. března 1869 Bezděka za tento akt Tomáši Šobrovi poděkoval. Purkyňovi oznámil Šobr jmenování teprve dopisem z 23. dubna 1869 - patrně korespondence vázla v důsledku přípravy nových obecních voleb - a zároveň mu v dopisu slíbil, že mu bude dodatečně vyhotoven příslušný diplom. V Purkyňově pozůstalosti nebyl tento diplom nalezen a domníváme se, že k jeho zhotovení vůbec nedošlo. V červnu 1869 totiž Tomáš Šobr, znelíbivší se kruhům, které ho do starostenského křesla vynesly, podlehl ve volbách svému protikandidátu a nové vedení města bylo plně zaujato zabydlováním na radnici. Zanedlouho poté, 28. července, těžce nemocný Purkyně zemřel. Pět měsíců poté, co se stal čestným občanem města Písku.

František Rudolf Bezděka svého přítele přežil o necelé dva roky - zemřel 19. března 1871. Oba současníky dělila životní dráha, intelekt, rozhled, filozofie vědeckého postoje, míra kritičnosti i vztah k společenské realitě. Každý z obou přátel směřoval myslí do jiné doby. Spojovala je účast v českém národním obrození, do nějž se Jan Evangelista Purkyně zapsal v měřítku národním, Bezděka pak v měřítku regionálním; odlišoval je směr pohledu - jeden se díval do minulosti, druhý do budoucnosti. Dělítkem jejich epoch v témže čase byl postoj k tomu, zda městům třeba či netřeba bran.

Již město proti městu se v krutou válku nechystá,

bourati, zažehat, vraždit lid ubohý.

Šťastný Bezděko, brána ti padla, čas sám ji podvrátil,

bezděčně nebojovals - padněte z bran kde která!

Otištěno v měsíčníku Lipík - listy regionální kultury (Písek) r. III., 1994, č. 7-8, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ – BIBLIOGRAFIE III/997.

ANTONÍN KLÁŠTERSKÝ: POUZE VZPOMÍNKY

Tak vidíš, jsem v rodném městě svém zas.

Bůh sám ví, za kolik roků,

a radost mi zřít tě za dlouhý čas,

ne, tušit jen: po mém jdeš boku.

Můj rodný dům - vidíš? Z oken jsme těch

se často dívali spolem,

a já tam hoch bloudil v závratných snech,

až hlava šla kolem a kolem.

Pamětní deska na průčelí jednoho z domů na náměstí v Mirovicích připomíná, že se tam 25. září 1866 narodil básník Antonín Klášterský. Jeho pražští rodiče se tam tehdy uchýlili v obavách před obsazením hlavního města království pruským vojskem. Syn obchodníka roku 1884 maturoval na gymnáziu v Praze, vystudoval právnickou fakultu a roku 1894 se stal koncipistou Zemského výboru, v jehož službách vytrval až do roku 1926, v posledních letech ve funkci sekčního šéfa. Čile se účastnil pražského kulturního života, roku 1888 se podílel na založení družstva spisovatelů Máj, přičinil se o založení Zeyerova fondu, pečoval o spolek na podporu spisovatelů Svatobor a prosazoval úpravu zákona o právech autorských. V letech 1910-1938 byl redaktorem Sborníku světové poezie a v letech 1915-1934 spoluredigoval Sborník Společnosti Jaroslava Vrchlického.

Spřízněný zněním svých veršů s Janem Nerudou, Jaroslavem Vrchlickým a někdy i Josefem Václavem Sládkem, byl Antonín Klášterský převážně lyrikem. Napsal mnoho knih lyriky milostné, přírodní a vlastenecké, řadu sentimentálních žánrových obrázků a cestopisných romancí. Pokoušel se také o balady i o nápodobu lidové poezie, především chodské, neboť od roku 1924 Chodsko pravidelně navštěvoval. Literární historie dnes jednoznačně soudí, že nikde se Antonín Klášterský neprojevil jako umělec objevný či osobitý. Přesto byly jeho básnické sbírky ve své době hojně čteny - jmenujme Ptačí svět, vydaný jako první roku 1889 třiatřicetiletým básníkem, dále Živým a mrtvým, Spadalé listí, Drobtvy života, Poli a lesy, Pražské motivy, Srdce i duše, Noční violy, Živé stíny, Vzpomínky z jihu, Tmavé růže, Sonety tiché pohody - a dále od přelomu devatenáctého a dvacátého století sbírky Nové básně, Cestou podle moře, Sny a toulky, Sonety prchavých okamžiků, Z českých žalmů... Pokračovat bychom mohli dále a dále, autor byl básníkem velmi plodným.

Antonín Klášterský psal také veršované pohádky a verše pro děti. Největší zásluhy si však získal jako překladatel, zvláště anglické a americké poezie; jeho snahou bylo vyplnit mezery v české překladatelské tradici. Překládal básnické sbírky lorda Byrona, Longfellowovy a Wildeovy básně, zabýval se také dílem bengálského básníka Rabíndránátha Thákura, který na počátku dvacátých let navštívil dvakrát Československo a stal se zde velmi populární osobností. Nejcennější částí Klášterského překladatelského díla je dokončení - Josefem Václavem Sládkem započatého - překladu kompletního díla Williama Shakespeara. Jako první do češtiny přeložil Shakespearovy sonety. Literární příručky dnes zdvořile píší, že Klášterskému šlo v překladech více o vystižení myšlenky díla než jeho estetických hodnot, což lze chápat zřejmě tak, že ani Klášterského překlady příliš nečnely nad úroveň jeho ostatního básnického díla.

Obsáhlé dílo Antonína Klášterského dnes už patří opravdu jen do dějin literatury. Z veřejných knihoven jeho práce pro nezáměr čtenářů vymizely. Literát Klášterský byl ve své době známý, obdivovaný a oblíbený natolik, že jeho básněmi se podvodně chlubil neumělí psavci, jak on sám doložil ve vzpomínkové knize „Vzpomínky a portréty“, vydané roku 1934. Otevřme ji namátkou. Najdeme třeba vzpomínku na výpravu spolku spisovatelů Máj do Písku, uskutečněnou roku 1893. K Písku se dále vztahují rozsáhlé pasáže o Adolfu Heydukovi, z nichž vybíráme některé střípky.

„Ad. Heyduk, hned jak jsem ho prvně navštívil v Písku v starém jeho bytě s vyhlídkou do městských sadů, ukázal mi Hugovu Legendu věků, nevím již, zdali v originále nebo německém překladě, a pochlubil se, z té že čtli Huga s Nerudou ještě dříve, než Vrchlický přišel s prvními překlady. Od něho zvěděl jsem také, že Neruda u něho, po smrti jeho prvního dítěte Jarmilky, napsal Baladu dětskou, jak to později sám vylíčil ve svých Vzpomínkách literárních, a též o druhé návštěvě Nerudově v Písku, jak paní Heyduková, či jak Neruda jí říkal, Emilka, připravila pro drahého Jeníčka novinku, koroptve slaninou obložené a krásně upečené, ale jak pak byli nešťastni, když Neruda prohlásil, že koroptve nejí. Neruda však že si tím nedal zkazit dobrou náladu, byl vesel a nadšen potom vyjíždkou do krásných píseckých lesů. Pravdu měl Neruda, zde lehko mohl Heyduk napsati Lesní kvítí a Dědův odkaz.“

„Když jsem se s Heydukem seznámil – bylo to až koncem let osmdesátých nebo počátkem devadesátých - nebyla již ani druhá jeho dcerka, hojnými jeho básněmi opěvovaná Lila na živu, a Heyduk zůstal již bezdětek. Ale památku na své ztracené děti nemohl uctít krásněji, než když lásku, kterou k nim choval, přenesl teď na všechny děti. Pro děti měl na rtech vždycky jen úsměv nebo žert a v kapsách stále připravené cukrovinky. Každého dne mohli jste ho vidět v píseckém parku, obklopeného dětskou drobotinou, jak ji poděluje bonbony. Byl jsem svědkem toho, jak vážně kráčeje parkem strhl malému klučičkovi čepici a šel dále, a když klučina s pláčem běžel za ním, zvedl si ho k sobě do výše, narazil mu čepici, dal mu hubičku a bonbon a se smíchem postavil ho zase na zemi. Měl s dětmi i některé triky, které stále opakoval. Vzal si od dítěte hubičku, rozevřel tobolku a tam si hubičku schoval.“

„Ředitele měl Heyduk hodné, po Krejčím nejdříve Lešetického, pak Tonnera. (Řediteli říkal: „ty, pane řediteli“, spojuje tak povinnou úctu s kolegií.) Vojtěch Lešetický, kdysi také český veršovec,

řídil píseckou reálku v letech 1862-1870 a vyprávěl nám, Vrchlickému a mně, když jsme se s ním setkali v Písku o Heydukových sedmdesátých narozeninách, že Heyduk neskládal žádné zkoušky profesorské. Zemský školský úřad sice naléhal, ale což Heyduk žil pro něco jiného než pro poezii? A tak hodný Lešetický sebral adresy a diplomy, jež Heyduk v Písku vykreslil, a předložil je s návrhem, aby mu byla zkouška prominuta. A to se také stalo - v těch dobách trochu ještě idylických, kdy ještě něco znamenalo býti básníkem.“

„Mnoho z podivínství Heydukova proniklo i ze školy. Studentům tykal, a káral-li, nebyl ve výrazech právě vybíravý. V jeho hodinách kreslení spočívala všecka tíha na jeho asistentu panu Šebelovi. Co pan Šebele žákům opravoval výkresy, Heyduk na katedře psával verše. Jen aby se nezdálo, že je duchem kdesi jinde, zvedl občas hlavu a nazdařbůh tomu hned onomu žákovi pohrozil: Já tě vidím – nemysli si – tropíš darebáctví!, ale už zase se sklonil a dopisoval třeba:

A co láska do hvězd vznítí, v hlubokost svých ňader skrej!“

„Ale v Písku samém neobestíral Heyduka příliš básnický nimbus - aspoň ne v dřívějších letech. Byl tu populární, ale obyvatelstvo znalo ho příliš z jeho lidské stránky, z těch humorných historek, hned překotného, rozhorleného, hned zase dětinského. Na básníka byl jim málo vznešený, na profesora málo vážný. Chodil denně ráno do lékárny na skleničku likéru, poseděl ve vinárně a večer chvíli v hostinci, vyslovoval se bez obalu o hlavách města a jejich moudrých zařízeních... Teprve v pozdějších letech počal Heyduk vyrůstat v očích svých maloměstských spoluobčanů.“

Paměti Antonína Klášterského jsou zdrojem cenných informací nejen pro literárního historika. Pro ilustraci si dovoluji ocitovat ještě pasáž o kontroverzní postavě Emila Háchy, pozdějšího prezidenta československé Druhé republiky a takzvaného státního prezidenta Protektorátu Čechy a Morava. Roku 1898 se stal Klášterského kolegou v úřadě Zemského výboru v Praze.

„Dr. Emil Hácha byl přikázán do našeho odboru, a já uváděl jsem ho do praxe. Báť prý se tenkrát, říká dnes, tak nevládně prý jsem vypadal při tom, ale když jsme se poznali blíže, přilnuli jsme k sobě tak, že jsem mezi vším úřednictvem zemským neměl přítele a kamaráda lepšího, bližšího. Byl o šest let mladší než já, narodil se roku 1872 v Trhových Svinech, kde otec jeho byl berním, studoval v Českých Budějovicích na gymnáziu a v Praze na české univerzitě a promoval tu r. 1895, načež vstoupil jako koncipient do advokátní kanceláře JUDra. Jos. Sobičky. Do naší agendy vpravil se velmi brzo a v krátké době bylo patrné, že v něm získal úřad náš sílu vynikající. O mnohých u zemského výboru platilo, že jsou dobrými, ano velmi dobrými juristy, ale dr. Hácha byl právník z boží milosti, překvapoval svou důkladnou znalostí práva, svou neobyčejnou bystrostí, pronikavostí a duchaplností. Často celé hodiny debatovali jsme spolu o sporných případech, a tu mohl jsem se přesvědčiti, jak promýšlí každý problém do posledních důsledků, nic si neodpouští, přes nic lehce se nepřenáší. Jeho některá rozhodnutí byla pravými kabinetními kousky právníckého důmyslu a železné logiky. Vyškolen četbou právnických spisů i beletrie, byl výborný stylista a německý jazyk ovládal dokonaleji, než sami naši kolegové německé národnosti. Rozuměl hudbě, zajímal se o výtvarné umění (byl jeden čas i sekretářem kuratoria české sekce Moderní galerie), a když se naučil od svého bratra, jenž vrátil se

po letech z Ameriky, anglicky, počal překládati anglickou beletrii. Z té doby pocházejí jeho překlady Jeromovy knihy Tři muži ve člunu (Topič 1903) a Kiplingovy Povídky z Indie (Otto 1903), při jejichž vydání byl jsem mu přátelsky nápomocen. Ale láska ke studiu práva odvedla jej brzy od anglických románů k ústavnímu právu anglickému a k článkům z různých partií našeho práva správního.“

Skromné, ač cenné je naše skutečně trvalé dědictví po básníku kdysi slavném: vzpomínky na jiné. Antonín Klášterský zemřel v Praze 3. října 1938.

Otištěno v měsíčníku Lipík - listy regionální kultury (Písek), r. II., 1993, č. 10, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ – BIBLIOGRAFIE III/898.

MARNÝ BOJ JANA CIMBURY

„Sedlák Martin Kovanda v Hradišti u Písku stal se starostou. Prvním starostou po roce osmačtyřicátém, který pochoval robotu, desátky, posnopné, odsyp i rychtáře - dosazované do vesnic nejmilostivější vrchností. Všechno v tom hlučném a šumném roce i v letech následujících pominulo, a když v Hradišti po prvé svobodnou volbou měli si zvolit obecního starostu - jednohlasně křičeli všichni: „Kovanda - žádný jiný než Kovanda.“

„Budou s tím pochůzky,“ řekl doma ženě - „aby práce nestála - přijednám si čeledína - “

„Ale kde ho vzít?“ povzdychla si žena.

Kovanda se tedy poptával a tu slyšel, že u Cimburů v Semicích mají doma syna. Vrátil se z vojny po sedmi letech a mohl si zaspívat stejně jako ostatní vojáci, kteří se vrátili z bojišť v Uhrách a Itálii: „Sedm let jsem u vás sloužil a nic jste mi nedali...“ Kus německy potištěného a popsaného papíru a na černožluté stužce žlutý plíšek - to bylo vše, co si přinesl Cimbura za to, že sedm let s píseckým plukem sloužil vlasti a králi...

Živnost doma byla malá a na ní ještě asi čtyři děti.“

Spisovatelskou dráhu zahájil Jindřich Šimon Baar (7. února 1869 Klenčí – 24. října 1925 Klenčí) roku 1900 románem Cestou křížovou. Tvorba plodného autora, římskokatolického kněze, pokračovala povídkami Nalezeno na cestě všedního života (1901), básnickou sbírkou Rodnému kraji (1903), vydanou pod pseudonymem Jan Psohlavý, povídkou Pro kravičku (1905), románem Farská panička (1906), knihou Několik povídek (1907), prvním ze dvou svazků souboru Farské historiky (1908) a románem Poslední rodu Sedmerova (1908). Sérii prvních knih, představující zhruba čtvrtinu Baarovy tvorby, uzavřel roku 1908 pozoruhodný román Jan Cimbura, který nese podtitul Jihočeská idyla.

Baarova putimská inspirace nese datum roku 1886, kdy jako student pobýval o prázdninách u svého strýce Josefa Baara, faráře v Putimi. Josef Baar (30. září 1835 Klenčí - 15. prosince 1907 Putim) se narodil v témže statku čp. 94 jako později jeho synovec Jindřich Šimon, studoval na premonstrátském gymnáziu v Plzni, kde na něho působili vlastenečtí profesori F. Smetana, J. Šindelář a Hynek Karlík, a poté v českobudějovickém biskupském semináři, kde se jeho přáteli stali pozdější českobudějovický biskup Martin Říha a pozdější volyňský kaplan, básník a překladatel Václav Čeněk Bendl. Řadu let kaplanoval Josef Baar v Písku, kde byl též katechetou na dívčí škole, reálce a hospodářské škole; na písecké rolnické škole vyučoval hedvábnictví. Po 24 letech práce v Písku byl 22. listopadu 1884 instalován farářem v Putimi.

Josef Baar publikoval řadu prací o náboženství, zemědělství a zahradnictví; část farských pozemků zdarma poskytoval bezzemkům, v létě bezplatně vyučoval hochy z Putimi a okolí, studující v Písku.

Na studiích podporoval i svého synovce. Při prázdninovém pobytu roku 1886 se Jindřichu Šimonu Baarovi nesmazatelně vryla do paměti výrazná putimská postava - sedlák Jan Cimbura. A právě jeho prostřednictvím se po letech, roku 1908, Jindřich Šimon Baar rozhodl na stránkách románu vyjádřit to, co právě jitřilo jeho přemítavou mysl.

Základní myšlenkou knihy je konflikt, který nastolil právě rok 1848, konflikt mezi uzavřenou selskou patriarchální společností, procitnuvší náhle z feudálních pout, a prvky nového života, které - jak to v kapitalismu platí - zjednodušeně shrnuje fenomén s názvem město. Uprostřed konfliktu se ocitá urostlý, moudrý a dobrý čeledín a poté sedlák Jan Cimbura, který je konfrontován s prvky, pronikajícími do venkovské idyly. Město odmítá jako nepřátelskou stranu, jako zdroj neřesti, zahálky a zábavy, a hodlá venkovskou čistotu uhájít. Jako podvědomý fyziokrat je přesvědčen, že hodnoty přináší pouze práce na půdě, a zdroje, které na venkově vznikají, venkovu také stačí. Své přesvědčení brání s prostotou vizionáře. Jeho patologický strach před městem, před vším, co tento fenomén představuje, mu dodává odvalu své přesvědčení bránit.

Koncentrovaně je Cimburův postoj podán v pasáži, kde Jan Cimbura na schůzi rolníků vyjadřuje nesouhlas s tím, aby byla zamýšlená rolnická škola umístěna v Písku.

„Tu v Písku zůstávají měšťané - páni měšťané - a proto zde ať si mají svoje školy - tu ať je gymnasium a školy realné - tu ať se vychovávají páni. Hned od chlapčích let ať si tu zvykají na dlažbu ulic, na panskou mluvu hladkou a úlisné moresy, na městský kroj a stroj - zkrátka na život, jaký jednou budou musít na světě žít.“

„Zkází se nám tu mezi vámi naše krev. Proč sem, do města, má chodit příští sedlák a tu ve městě rok anebo dva žít? Aby se tu naučil kouřit cikárka, panský maso jíst, pivo s vínkem popíjet? Chodit do hospod a kafíren? Tu ve městě změkčí a zleniví, zpohodlní a popanští se. Spatří lehký život oficírů a zachce se mu ho, místo hrudy zamiluje si dlažbu a místo polních cest - chodníky. Místo po tichých polích zatouží po hlučných ulicích, místo lesů uvidí parky a místo ve vsi s doškovými střechami žít bude v městských kamenných domech. Nebude mu milo místo péra třímatis kleče pluhu - od práce se odvrátí a od čepu k tužce, od kosy k písmu, od potu k inkoustu přilnou.“

„Není mostu, po kterém bych já přešel k nim, anebo oni ke mně. Oni cítí jako měšťtí lidé a já jako selský člověk. Sedlák s měšťákem nemá nic společného. Jeden druhému nerozumí a často posmívají se sobě navzájem.“

Klíčové jsou v knize rozhovory Jana Cimbury s nejmenovaným knížetem, který Cimburu marně přesvědčuje, že je nutno v zemědělství zavádět pokrokové metody hospodaření. Konstrukce románu dokonce naznačuje, že předchozí děj románu tvoří pouze expozici k těmto pasážím.

„Milý Cimbuře,“ rozvažoval kníže, „marno stavět se proti proudu. My jsme oba starosvětští lidé, vy jste ještě starší než já, ale musíte uznat, že život se stále více zaplétá, že žádá i podává víc a mladí, ti se mu snadno přizpůsobují i řečí i krojem i celým způsobem života veřejného i soukromého. Pokrok, pokrok je to.“

„Chyba, pane kníže, není to pokrok - klam a šalba je to. Pravda, že čím dál jsou lidé studovanější a učenější i u nás zde. Od těch dob, co Ražicemi dráha ponejprv projela, mnoho se změnilo. Roste vzdělanost, ale hlásí se bezděky otázka, roste-li s ní stejnou mírou i mravnost? (...) Tak se mému selskému rozumu zdá, že se vzdělává jenom stále hlava a zanedbává se srdce. Rozum se brousí, srdce otupuje. Přemýšlím o tom směru, a vidím, že čím dál bude hůře. Po vzdělání, školách, novinách všechno se sápe, jako by to platilo všechno a zatím to se mi nezdá nejprvnější věcí. Tou je v životě poctivost, střídmost, pravdy milovnost a zbožnost, to je základ štěstí, s tím musí jít vzdělání ruku v ruce, jinak na scestí svede člověka.“

Dobré proti špatnému, staré proti novému, venkov proti městu. Cizí prvky: politika. Městský oděv. Cizí prvek v obci, hokynář a kořalečník, dokonce Žid. Pryč s ním! Odchod Žida ze vsi, v knize epizodický, vylíčil film, natočený na motivy románu v letech německé okupace, jako dramatické všelidové vyhnání, čímž tehdy Barrandovští udělali nepěknou úlitbu nacistickému antisemitismu. Nicméně i v knize příslušné místo nepříjemně zamrazí.

„Chytrý Salomon poznal, že mu zde pšenice nepokvete, že ženské nemohou zapomenout na „slečinku“ a že žárlivě střeží své muže i před kořalkou. Zavřel krámek a odstěhoval se kamsi ke Klatovům. Putimští sedláci zdarma ho odstěhovali na ražické nádraží, ženské udělaly za ním tři kříže a nový farář putímský - neboť Hynek Skála zemřel toho roku právě, co se stavěla dráha, si oddychl a řekl vikáři: „To jsem rád, zase je osada naše panenskou.“

„Jak to myslíte?“

„Je osadou, na které není žida.“

Cizí prvky Jana Cimburu skličují, jsou cizí, nové, málo známé, a tak nebudou asi dobré. Hrdina neustoupil, pro sebe boj vyhrál, v Pánu zemřel. A jeho boj byl zatím prohrán. Stará venkovská uzavřená společnost podlehla moderní dravé době, která vtrhla do venkovské idyly.

Jihočeská idyla, tak zní podtitul knihy. O čem ta kniha je? O venkovském hrdinovi, který miloval lidi a koně? Ne tak úplně: kniha je o nešťastném člověku, který se ocitá v době, jež se mění, a jeho pochyby z této doby vedou k přesvědčení, že je nutno bránit to staré. Pochyby zůstávají. Svět se měnil a změnil. Jan Cimburu je v Baarově koncepci tragickou postavou. Nástup kapitalismu na český venkov vylíčil Jindřich Šimon Baar takovým způsobem, že četbu Jana Cimburu nepovažujeme za pouhou výsadu staromilců.

Tolik k Janu Cimburuovi. Pokud jste se chtěli dozvědět, že Cimburu zvedl plný žebříňák nebo že měl tak velké holínky, že do nich mohla vlézt jeho dvojčata, tak to v knize také je. Je, ale o tom ta kniha není.

„Na putímském hřbitově na staré jeho části nedaleko dveří a kostela stojí kříž. Veliký, litinový kříž, zasazený v nepoměrně malém žulovém kameni, je hojně pozlacený a postříbřený. Tělo Páně na něm celé se třpytí zlatě a ozdoby kříže lesknou se a svítí na sluněčku stříbrným pobronzováním. Na první pohled poznáš nový kříž.“

Čí je to kříž? A kdo ho postavil?

Pod probodanýma nohama Spasitele světa upevněna je oválná černá tabulka a na ní čte se tento nápis:

Zemřelému v Pánu

Cimburovi Jánu

postavili nyní

kříž ten jeho syni.

Byl to sedlák silný,

bohatý a pilný,

rád měl v žití shoně

lidi a pak koně.

Odpočívej v pokoji.“

Zprvu bylo na tabulce jen Cimburovo jméno, roky narození a smrti. Veršovaný epitaf se zrodil ve fantazii Jindřicha Šimona Baara a na kříži se ocitl teprve poté, co roku 1908 vyšla kniha. Jan Cimbura vstoupil do Baarova románu a vrátil se z něj do našeho života jako mýtus. Baarovy verše sestoupily ze stránek knihy k hrobu Jana Cimbury, k tichému památníku jeho marného boje.

Otištěno v měsíčníku Lipík - listy regionální kultury (Písek), r. II., 1993, č. 5, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - BIBLIOGRAFIE III/864.

JAROSLAV HAŠEK: NENÍ TŘETÍ CESTY

30. dubna 1883 se v Praze narodil Jaroslav Hašek. Jeho otec, učitel matematiky a fyziky na soukromé škole a poté úředník banky Slávie, překonával své zdravotní problémy pitím alkoholu a zemřel roku 1896 v necelých padesáti letech. Od matky a jejího otce, bývalého baštýře z Krče u Protivína Antonína Jareše, který se přistěhoval k dceři do Prahy, se Jaroslav Hašek dozvídal o životě baštýřské rodiny v jižních Čechách, který později vylíčil v několika povídkách. Všechny reálie znal takto z doslechu, samotnému mu byl život na venkově zcela cizí. Hle, jak ošidné by bylo rekonstruovat život spisovatele na základě jeho díla. Týká se to tvůrců všech a Jaroslava Haška výsostně.

Ozvuky klikaté životní cesty, zdánlivě lehkomyšlně přelétavé, ve skutečnosti však horečně až neuroticky hledající, se v Haškově díle mísí s ektooplazmou překypující fantazie. Vliv bigotně věřící matky dovedl vnímavého Haška pod slupku slov a povrch rituálů, aby později poznání karikovaně vyvěřelo v antiklerikálních povídkách i v řadě pasáží Švejka. Léta školní či gymnazijní s prospěchem nevalným, stejně jako groteskní praktikantství v Kokoškově drogerii, přešlé obojí později do Haškovy tvorby, uzavřela roku 1902 netypicky konvenčně maturita na obchodní akademii.

Haškovo zpola cestovatelství a zpola tuláctví, provozované s očima otevřenýma, započalo roku 1900 slovenskou cestou a rozšířilo se záhy zejména na polsky hovořící kraje monarchie. Ostré vidění slovenské či haličské reality kontrastně vyniká na pozadí soudobých slaboduchých folkloristických obrázků. Lidské ovzduší hltal Hašek na svých cestách stejně dychtivě jako naučnou literaturu – od encyklopedií přes technické příručky a turistické průvodce až po kuchařské knihy. Geniální mozek informace pečlivě zaznamenával; mohly se vždy hodit a také se hodily, kdykoliv se hrot pera dotkl papíru.

Do literární tvorby, pro niž se zrodil, se Jaroslav Hašek vrhl na samém sklonku devatenáctého století a své první věci, povídky, črty, fejetony, publikoval v Národních listech roku 1901. Příchod na literární scénu byl zároveň krokem do bohémského prostředí, zdomácněním v hospodách, kavárnách a vinárnách, navázáním přátelství s alkoholem. Životní postoj vykrytalizoval nevidaně brzy. „V Haškovi byli vždy dva lidé - jeden si dělal blázny a druhý se na to díval,“ napsal později Eduard Bass. „Ten druhý Hašek, jemuž jen málo lidí dovedlo pohlédnout do tváře, uzřel se strašlivou jistotou nicotnost lidského života, a poznav ji, snažil se ji popřít, umlčet, obejít, obelstít šprýmy, které dal provozovat oním Haškem prvním.“ Nejen droga pomáhala překonávat zahořklost z raného prohlédnutí lidské komedie; druhým způsobem byla literární tvorba, před jejímiž výsledky budou ti, kteří pochopili, stát v úžasu navždy.

Z napačatého pestrého života spisovatelova lze zaznamenat členství v kavárenském literárním sdružení Syrinx, knižní prvotinu Májové výkřiky z roku 1903, obsahující z poloviny básně Ladislava Hájka-Domažlického a ve své době zajisté nepochopenou, neboť šlo o parodii na lyriku, dále epizodické desetiměsíční úředničení v bance Slávie v letech 1902-1903, přerušené kontrapunktně útekem na toulky na Slovensko, do Maďarska a na Balkán. Haškův příklon k anarchismu po návratu

z cest pak zahájil omezcům nepochopitelnou sérii neúspěšných pokusů o nalezení třetí cesty z bažiny marnosti života, třetí cesty vedle těch dvou, které představovaly humor a alkohol.

Po toulkách Bavorskem, zužitkovaných v některých povídkách, podřídil Hašek svou tvorbu především své kapse. Bohémská zábava, prokládaná chvatným psaním za účelem rychlého získání zálohy na honorář, příležitostné pouliční výtržnosti - a pojednou na jaře roku 1907 první Haškovo redaktorské místo, a to v anarchistické Komuně. Nemohou nás už překvapit takové náhlé zvraty, jejichž samozřejmost dokazuje i ta skutečnost, že ještě téhož roku 1907 se Hašek s anarchismem rozešel. Tehdy již Haškův život začal ovlivňovat milostný vztah k Jarmile Mayerové, dceři váženého pražského měšťana, vztah na Haška nezvykle opravdový a ústící v květnu roku 1910 do manželství.

Sňatku, dalšímu pokusu o nastoupení třetí cesty, předcházelo v letech 1909-1910 nedlouhé působení v časopisu Svět zvířat, které později Hašek dokázal skvěle mystifikačně převyprávět - začal totiž lživě tvrdit, že v časopise pod dokonalou rouškou vědecké mluvy uveřejňoval smyšlené informace ze života zvířat i o smyšlených zvířatech samých. V téže době se Hašek svrchovaně zdokonalil v politické karikatuře, když zrale prohlédl malost soudobého politického života a s nadhledem pronikl do zákonitostí politického pseudojazyka. Politiku jako možnou třetí cestu tehdy zcela zavrhoval, sympatie k jakékoliv české politické straně mu byly zcela cizí; humorem a zejména satirou dával průchod této své skepsi.

Mimořádná Haškova literární aktivita po odchodu ze Světa zvířat šla ruku v ruce s vzrůstající výstředností života a stoupající spotřebou alkoholu. Existenční pochyby nekorunovaného krále pražské Bohémy a štamgasta několika desítek pražských hospod však přerostly v duševní krizi, vrcholící roku 1911 nevysvětleným pokusem o sebevraždu a pobytem v psychiatrické léčebně. Manželství se v krizi nacházelo od počátku; ač se s ním chtěl milující Hašek tolik identifikovat, dát se spořádaně třetí cestou; jednoduše nemohl. Po krátkém působení v redakci Českého slova v zimě 1911-1912, ukončeném přirozenou Haškovou neschopností loajality k národním socialistům, opustil krátce po narození syna Richarda navždy svou ženu.

Předchozího roku 1911 byl Haškův život ve znamení dokonalé politické mystifikace, Strany mírného pokroku v mezích zákona. Společnosti, která se kolem bohéma, veselého společníka a koneckonců svrchovaného intelektuála sdružovala, ať již šlo o uznávané spisovatele, studenty či pouhé pivní kumpány, Hašek charismaticky vnukl myšlenku založení pseudostrany, karikující soudobou politickou praxí. Recesní hra na politiku, odhalující v křivém zrcadle duchaprázdnost jejich rekvizit, byla dovedena až do neregistrované účasti ve vinohradských volbách. Knižně vydané Haškovy dějiny strany, zahrnující i její misijní činnost a medailony řady osobností, dodnes fascinují jazykem, který nestárne, a svěžestí myšlenek, o nichž platí totéž.

Zde již nalézáme Haška jako člověka, v jehož životě se neustále prolíná literární umění s uměním života, okamžiku, akce. Již Haškova řečnická vystoupení ve Straně mírného pokroku měla podobu hry a improvizace, odkud nebylo v bohémské společnosti daleko k improvizacím kolektivním. Hašek se podílel na tvorbě řady kabaretních scén, založených opět hlavně na ironické mystifikaci, a sám v nich i

sólově vystupoval, většinou obdivován, občas také vypískán, když pod vlivem alkoholu ztrácel hereckou kázeň. I život mimo kabaret byl neustálou hrou, naplněnou tuláctvím, recesí, rošťáctvím, provokacemi, průšvihy. Zároveň ale Hašek psal, psal, psal, stal se uznávaným spisovatelem, a v letech 1911 až 1915 vyšlo knižně pět souborů jeho prací, které však byly jen malým výběrem z jeho předválečného díla.

Po vypuknutí první světové války nastala literární bezradnost; Hašek se musel od nepřípustné dobové satiry uchýlit k humoresce a bohémský styl života měl rovněž na kahánku. Dodatečný odvod v lednu 1915, krátký pobyt v českobudějovických kasárnách, přeložení do výcvikového tábora v Brucku nad Litavou a posledního červnového dne téhož roku cesta na frontu, to byly nepříjemné šoky pro člověka, který předtím neabsolvoval základní vojenskou službu. Na to, aby načerpal materiál pro Švejka, stačilo Haškovi příznačně necelých devět měsíců působení v c. k. armádě; na sklonku září 1915 byl Hašek při ústupu zajat Rusy.

Z prostředí zajateckých táborů u Kyjeva a poté poblíž Buzuluky unikl Hašek přihláškou do vznikajících československých legií. V kyjevském legionářském centru se ze všech sil zařadil do národní aktivity. V protirakouském boji našel na čas novou třetí cestu, jeho povídky v časopise Čechoslovan mají ostře protihabsburský náboj. Na počátku roku 1917 spatřila v Kyjevě světlo světa jeho kniha Dobrý voják Švejk v zajetí. To se již psal rok ruských revolucí a Haškovi zkřížila cestu hledání příležitost zúčastnit se něčeho nového, převratného, možnost podílet se na veliké akci a touto akcí žít. Co když ta cesta vede právě tudy?

Nedělejme si iluze, že zrod rudého komisaře Gaška byl dán osobními motivy politickými a ideologickými. Rozchod s legiemi, vstup do české sekce ruské komunistické strany, působení v Rudé armádě (později zpracované v sérii bugulmských povídek), abstinence, sňatek s Alexandrou Lvovou v půli května 1920 v Krasnojarsku, to jsou jen segmenty nového pokusu o nový život, o třetí cestu, po níž chtěl Hašek dojít od veliké hry k životu doopravdy. Proto také tolik váhal s návratem do Čech, kam ho Kominternu vyslala, aniž naivní revolucionáři tušili, že Haškovo nadšení a činorodost je pouhým stéblem tonoucího v moři pochybností a nejistot.

V novinových nekrolozích již několikrát jak oplakávaný, tak poplivaný Hašek se v prosinci roku 1920 objevil v Praze. Tam ho zpět zavedlo vyčerpávající hledání, tam možná už definitivně pochopil, že není cesty odtud. Kocovinu z návratu a předtuchy konce léčil Hašek osvědčenými prostředky: humorem a pitím. Bývalý rudoarmejec a nyníjší cynik psal povídky, v nichž pod známým bezstarostným povrchem prosvítá hořkost. Na počátku roku 1921 se předcházející švejkovské motivy spojují v představu knihy. Velké knihy, nikoliv románu, ale antirománu, v němž osa děje bude věcí podružnou, pouhou kostrou, obalenou vším, co Hašek viděl, zaslechl a prožil v lidském divadle. To, že se Švejk odehrává ve vojenském prostředí, je pouhou náhodou, kniha je o něčem jiném. Primitiv si myslí, že čte humoristickou knihu o vojně a válce. Poolovzdělanec přidá nálepku: protiválečný román. Ale jde tu o něco jiného, o to, pro co také nejde knihu převést do shrnutí děje, natož pak do filmové podoby. Antiromán o Švejkovi nemá ve světové literatuře obdobu a tíže jeho pochopení leží na každém z nás.

V lipnickém azylu se odstavec po odstavci rodil Švejk, za stolem v Invalidově restauraci, s pivním dopingem, s nepopíratelnou touhou napsat co nejvíc, co nejrychleji dokončit, dokud je čas! Není třetí cesty, je jen divadlo života, je to nutno písemně stvrdit! Stránky přibývají, konec se doopravdy blíží. Na podzim roku 1922 se Jaroslav Hašek stěhuje do svého domku pod lipnickým hradem, na sklonku roku se již nemůže pohybovat. Vyšly již tři díly Švejka. Posledním útočištěm autora je stará pérová vložka do postele v přízemní místnosti domku, pod oknem s výhledem do zimní krajiny. Zde, osvobozen konečně od povinností veliké hry, od neurotické neschopnosti setrvat na jednom místě, vzdaloval se potichu z tohoto světa génius, aby jednoho dne pohlédl do tváře Smrti.

3. ledna 1923 Jaroslav Hašek zemřel. Zemřel, zanechav hořkost lidského divadla nám, žije v nás, když nám odkázal, že hledání zůstane navždy naším údělem, ač není třetí cesty.

Otištěno v měsíčníku Lipík - listy regionální kultury (Písek), r. II., 1993, č. 4, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - BIBLIOGRAFIE III/851.

KAREL ČAPEK: K SMÍRU POVOLÁN

Narozen 9. ledna 1890 v Malých Svatoňovicích, prožil Karel Čapek dětská léta v Úpici, kam se jeho otec, lékař, přestěhoval. Studia gymnazijní, poznamenaná v Hradci Králové epizodou studentského kroužku, vyšetřovaného pro sympatie s anarchismem, dokončil Karel Čapek po přestěhování s rodiči do Prahy maturitou na Akademickém gymnáziu roku 1909. Poté vstoupil na filozofickou fakultu české univerzity, kde se rozhodl pro studijní obor filozofie a estetiky. Básnické juvenilie, uveřejněné již roku 1904, zahájily sérii příspěvků v různých časopisech, rozvinutou ve spolupráci s bratrem Josefem od roku 1908.

Vážné literární počátky bratří Čapků, spojené kolem roku 1910 s časopisy Lumír a Přehled, byly ve znamení odvratu od impresionismu, dekadence a symbolismu, zároveň však i úsilí o vyjádření životních pocitů novými výrazovými prostředky. Pobyt v Paříži na počátku druhé dekády dvacátého století vystupňoval zájem Karla Čapka o francouzskou literaturu, projevující se po návratu řadou esejistických a kritických prací. Zaujat v Paříži Henrim Bergsonem, přiblížil se Karel Čapek během studií pragmatismu, o němž pojednal v později vydané knize s podtitulem Filozofie praktického života.

Úzkostné pocity ze světové války i existenční potíže nemocného a nezaměstnaného Karla Čapka, který se stal 29. listopadu 1915 doktorem filozofie, citelné v knize povídek Boží muka (1917), byly po obnovení české samostatnosti a vzniku republiky vystřídány aktivitou člověka, který si zvolil novinářství jako životní povolání. Zároveň Čapek vydal svůj slavný překlad Apollinairova Pásma (1919), Francouzskou poezii nové doby (1920) a téhož roku se na jeviště Národního divadla v Praze dostala první Čapkova hra Loupežník, napsaná v první verzi roku 1911 v Paříži. Zrod Čapka-dramatika potvrdila v Národním divadle roku 1921 premiéra utopické hry R. U. R.

Mladý redaktor Národních listů odešel 1. dubna 1921 do redakce Lidových novin, v níž setrval až do konce svého života. Žurnalistiku považoval Karel Čapek za neobyčejně podnětnou a užitečnou pro vlastní spisovatelskou tvorbu a jeho novinové příspěvky, počítané na tisíce, zahrnují téměř všechny novinářské žánry; nejčastějším slovesným útvarem byl sloupek. Pod čarou Lidových novin byla zveřejněna i Čapkova románová díla Továrna na absolutno (1921-1922) a Krakatit (1923-1924), ovlivněná předválečným civilismem i zkušenostmi první světové války. Dle F. X. Šaldy „žalostně smířlivý“ idylický hospodský epilog Továrny na absolutno, přeznívajícím často utopickým a satirickým smysl románu, byl v Krakatitu vystřídán tónem neklidnějším, leč též opět hledáním jistoty, síly a pomoci v člověku samém.

Hledání smíru a jistoty třiatřicetiletého Karla Čapka, spojené s vnitřním přerodem, najdeme vedle těchto knih též v soukromé korespondenci, dokazující schopnost vzácné sebereflexe. Vybírám pasáž z dopisu, který poslal Karel Čapek 9. května 1923 z Itálie Olze Scheinpflugové:

„Nejsem už mlád; snad má celá „nervová nemoc“ byla jen přechod ze zdánlivého a jaksi podrytého mládí v tento stav... nemohu ještě říci uzrání, ale rozhodně nemladosti. Asi už nikdy nebudu bujně veselý, jako jsem býval; ale chci být klidný a tichý a soustředěný. Neužil jsem mnoho a už asi nebudu užívat života; ale není mi toho líto, nejsem smuten ani zklamán; je to tak dobře. Jen klid duše kdybych našel, abych sebe sama nemusel mučit. A jen abych nebyl zlý a chmurný. Jen abych nikoho a nic netížil a nedusil. Musíš chtít mnoho od sebe sama. Sebe sama musíš učinit lepším a čistším, hlubším a klidnějším. Ach, jak bych se ještě nesmírně potřeboval očistit! Děvčátko, já jen vím a cítím, co kalu a špatnosti a slabosti ve mně je. Já vím, že nedojdu klidu, pokud nedojdu vnitřní čistoty. Právě že jsem tak jaksi dospěl, začínám se na sebe dívat přísněji. Musím, musím v sobě mnoho napravovat.“

Spojení spisovatele a novináře rozřešilo Čapkovi problém povídky pro široký čtenářský okruh (Povídky z jedné kapsy, Povídky z druhé kapsy 1929), vyrostly z něho causeristické knihy (Zahradníkův rok 1929, Jak se co dělá 1938) i cestopisné práce (Italské listy 1923, Anglické listy 1924, Výlet do Španěl 1930, Obrázky z Holandska 1932, Cesta na sever 1936). V Lidových novinách spatřil světlo světa na pokračování též Hordubal (1932-1933), Povětroň (1933-1934), Obyčejný život (1934) a Válka s mlouky (1935-1936). Láska k člověku a víra v něj, to byly konstanty Čapkova díla, vzdálené od pochybností zoufale hledajících současníků, jak ukázalo třeba střetnutí dvou rozdílných duchovních světů při Čapkově návštěvě u Otokara Březiny: „Ale dobře jsme viděli to veliké, slavné ticho kolem myslitele, jímž obklopen a ozářen v skrytu žil. Hlučná přítomnost o to jasněji zjevovala ctnost samotářské kontemplanace, o níž snil, kterou obdivoval a v níž žil už starověk. A možná dost, že právě v té době si Karel uvědomil: Nenarodil jsem se proto, abych hleděl do bezedna a hledal v něm svou vlast; tou je přec celý náš svět.“ (Helena Čapková)

Na pozadí intelektu většiny velkých současníků, nastavujících tvář tíze světa (snad jediným projevem optimismu a vitalismu, v té době hodným zaznamenání, byly paradoxně hry a filmy Voskovce a Wericha, česká ozvěna New Dealu), vyniká Čapkův optimismus obyčejných lidí a prostých věcí. To také pochopitelně dobře cítil a v dopisu Heleně Čapkové - v souvislosti s její knihou Kolébka - vyjádřil 2. prosince 1929 Richard Weiner, v době, kdy sám byl spalován nenaplněnou láskou k básníku Rogeru Vaillandovi ze skupiny Le Grand Jeu, onom Françoisovi z Mnoha nocí a mýtickému Františkovi z knihy Mezopotamie, apoteózy hledání ztraceného ráje:

„Vy Čapci máte vůbec sklon k optimismu (zhruba řečeno). Nevím, jak jste se ho dobrali: cestou krátkou či dlouhou. Na tom ostatně nezáleží. Smířit se je lidskou povinností; co je nad to, bylo přidáno. Je velmi přirozené, jestliže lidé takto požehnaní pociťují odpor k typu úchylnému. Není to jen přirozené, je to v pořádku. Kdyby jim z onoho typu úchylného nebylo úzko, nevynakládali by tolik úsilí a dobré vůle ku přimění hlav. Ale nikdo nikomu ještě neporadil, ani pomoci vlastně nelze, protože k tomu, aby nám bylo pomozeno, je třeba býti povolán. Jediné, v čem se smíření atd. klamou, je dosah, který dávají slovu „neštěstí“. Neštěstím je toliko bezpodmíněná výluka možnosti „krásných okamžiků“. Ale tato výluka je možná jen ve stavu smrti, totiž ve stavu naprosté a všestranné ataraxie. Což je stav, který je vpravdě nepředstavitelný.“

Kolébka je z tohoto zřetele čapkovská. Jak honem scházíte z jinotajné a zoufalé cestičky, na niž jste se dala na prvních dvou třech stránkách. Jak máte pravdu! Jen chvíli, a z čáry, která chtěla být kruhem, totiž beznadějí, vyrazí kolmice: hymna.“

Optimista Čapek byl přesvědčen, že jako spisovatel a novinář může ovlivňovat veřejné mínění. Světový úspěch R. U. R., který obrátil pozornost zahraničních divadelníků i k následujícím Čapkovým dramatům (Ze života hmyzu 1921 - s bratrem Josefem, Věc Makropulos 1922, Adam stvořitel 1927 - s bratrem Josefem) i k románům, překládaným do cizích jazyků, mu vydobyl úctu a popularitu, kterou utvrdila jeho cesta do Anglie, kde se spřátelil s předními osobnostmi anglické literatury. Přátelství s T. G. Masarykem, uzavřené v prvních letech republiky a trvající až do prezidentovy smrti, přineslo nejen tři svazky Hovorů s T. G. M., ale určilo také Čapkovi zvláštní i nelehké postavení oficiálního spisovatele. To ovšem zejména od přelomu dvacátých a třicátých let navodilo pro Čapka v českém prostředí situaci, kterou lze dobře vystihnout slovy Anatola France:

„Jestliže by se nějakou nemožnou náhodou stalo, že bys vzbudil pozornost druhých a stal se známým (o slávě vůbec nemluví), jestliže tě lidé budou chválit, pak sbohem, klide, bezstarostnosti a míře, sbohem, duševní pokoji, nejdražší ze všech pozemských statků! Smečka závistivců nepřestane štěkat v tvých patách, nespočetná armáda paliterátů, naplňujících divadelní sály, novinářské redakce bude slídivě pozorovat všechny tvé skutky, bude z nich dělat zločiny a bude tě zahrnovat urážkami. Bude o tobě uveřejňovat nesčetné urážky na cti. A lidé jim budou věřit. Nevěří se vždy pomluvě, protože se nevěří vždy pravdě, ale vždycky se věří utrhaní na cti, protože je krásnější.“

Společenská krize, narůstající v Československu od počátku třicátých let a měnící kolem roku 1934 výrazně atmosféru demokratické republiky, nepodlomila Čapkův optimismus. Dobře vycítil nakažlivý vliv hesel fašismu a postavil se na obranu dobrého člověka, posílen ve své víře a naději sňatkem s herečkou a spisovatelkou Olgou Scheinpflugovou. Varovné znamení Války s mloky a glosáře Bajky o válce doprovázely Čapkovy občanské a novinářské projevy, za něž sklídl od českých antidemokratů výhrůžky koncentračním táborem i vyloučením z národa. Bez ohledu na to Karel Čapek vystupuje s povzbudivým příkladem hrdinství a obětavosti První parta (1937), utopistickou vizí neochvějného bojovníka za mír Bílá nemoc (1937) a mobilizačním gestem Matka (1938).

Účast na kongresu Stálého výboru pro vědy a umění při Společnosti národů v Budapešti roku 1936 a sjezdu Penklubů v Paříži roku 1937 zahájily období Čapkových vytrvalých veřejných vystoupení na obranu demokracie a kultury. Ani hořký podzim roku 1938 nebyl Čapkovi koncem naděje; tím se stala až smrt 25. prosince 1938. Nevyobcován z národa zemřel člověk smířený i bojovník, který dokázal odpovědět dnes již právem zapomenutým nacionálním farizejům:

„ My spisovatelé se z národa vyhazovat nedáme. A od nikoho. Prosím pěkně, jsou věci, které si nedáme brát; z nich první je příslušnost k národu, jehož jazykem píšeme. Chce-li nám někdo upírat tento svazek, je na to jediná odpověď: rána do zubů. Nebudu vám to vysvětlovat nějak subtilně; ale nikdo se nestává spisovatelem, nikdo se nestává jazykovým tvůrcem a básníkem bez nesmírné lásky k národu, neboť jazyk je duší národa.

A kdyby básník ani jednou v životě neužil slova národ a vlast - každé slovo rodné řeči, jež vysloví v básnickém díle, je jakoby řečeno poprvé, je orosené jako v den stvoření.“

Jedno je jisté: optimista, povoláný k smíru, byl s těmi, povolanými k hledání a pochybování, na stejné straně bitevní čáry. Jedno je možné: bitva teprve začíná.

Otištěno v měsíčníku Lipík - listy regionální kultury (Písek), r. II., 1993, č. 12, s. 4-5. Zde přetištěno s mírnými úpravami.

Bibliografické číslo: ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - BIBLIOGRAFIE III/911.

VOLÁNÍ PO VZNIKU KRAJSKÉ STUDIJNÍ KNIHOVNY V PÍSKU V ROCE 1946

Regionalista Ivo Beneš v další etapě hledání moderní podoby metropole Prácheňska

Pokud jde o život a dílo Iva Beneše (27. listopadu 1886 Zátaví u Písku - 19. července 1967 Písek), pouhý stručný přehled přesahuje možný formát této stati. Proto zde odkazuji na své starší texty.¹ V následujícím příspěvku shrnu průběh jedné z epizod průběžného angažmá Iva Beneše na poli rozvoje knihovnictví, obdobné tomu, jak se jeho humanističtější orientovaný vrstevník, protějšek i spolupracovník Jaromír Malý (v té době ředitel knihovny Národního shromáždění v Praze) snažil ve stejném časovém období prosadit přenesení některé z českých vysokých škol do Písku.² Ostatně k jeho výzvě se Ivo Beneš bez výhrad připojil: „Lesnická fakulta, vysoké školy technické do Písku. - Vyučovati v Praze lesnictví, když v celém okolí je jen lesík u Krče a údolí Závisti, je tak jako učit kreslení bezruké. - Písek se svými 7000 hektary lesů a vybudovaným středním lesnickým školstvím je jediným správným místem pro lesnickou fakultu.“³

Veřejná městská knihovna existuje v Písku již od roku 1841, kdy vznikla jako první na českém venkově. Jejím zakladatelem byl obrozenecký pedagog Řehoř Zeithammer (viz medailon na s. 4-7 této publikace). Náznak snahy Iva Beneše o založení nové knihovny, s působností a významem regionálním, lze nalézt již v době Druhé republiky, především v jeho vystoupení na prácheňském pracovním večeru, uspořádaném v Písku pod předsednictvím starosty města 3. února 1939. Součástí navrhovaného Prácheňského kulturního domu se podle Iva Beneše měla stát rovněž studovna, což předpokládá též knihovnu s regionálním fondem.⁴ Zde se však soustředím na Benešovu kampaň z roku 1946, kterou můžeme dobře sledovat na stránkách Píseckých listů.⁵ Přejděme tedy rovnou k jeho výzvě.

„Písek vyrostl na město o 20.000 obyvatelích. Jeho kulturní potřeby a jeho povinnosti jsou daleko větší nežli povinnosti okresního města. Písek bylo a jest krajské město⁶ a z tohoto hlediska musí býti všechna práce dimenzována. - Písek udělal v poslední době velký pokrok v divadelnictví, přestavěl divadlo, které musí býti doplněno také divadelním životem, jenž musí povznést maloměstské ochotnictví na umění dobrého regionálního průměru, které může soutěžit s každou druhou krajskou scénou. - Stejným způsobem jako krajské divadlo musí býti Písku vytvořena i krajská studijní knihovna (poslední tři slova proloženě I. B., pozn. OKK), ve které by bylo umožněno v Písku odborně a vědecky pracovati, poněvadž bez odborné a vědecké (poslední slovo dtto proloženě I. B.) přípravy podrobného plánu pro hospodářskou výstavbu Prácheňska (poslední slovo tučně I. B., pozn. OKK) není možné (následující zbytek věty tučně I. B., pozn. OKK, dále tyto nuance neuvádím) přistoupiti k praktickému provádění větších úkolů a výstavby kraje.“

V následujícím textu Ivo Beneš připomněl roztříštěnost knihovnictví a beletristickou úroveň čtenářů (tedy oblibu „kratochvilné“ četby), kterou staví do protikladu s tempem moderního života. Pokračuje již konkrétními návrhy:

„Na venkově potřebujeme dobré knihovny koncentrované do újezdních obcí,⁷ velké městské knihovny, újezdní čítárny a městské čítárny, časopisy věnované kraji a krajské studijní knihovny, ve které (sic!) by mohli odborní a vědečtí pracovníci čerpati látku k poznání kraje a konstruovati osnovy budoucího jeho vývoje. Krajská studijní knihovna měla by býti přiřčleněna k městskému archivu a prácheňskému muzeu Sedláčkovu⁸ jako organická jejich součást. Měla by býti sestavena z historické a

vědecké literatury roztržštěné po školních knihovnách, z muzejní ladem ležící knihovny, která obsahuje na 9000 svazků a má skvělou probuzeneckou literaturu z darů a z pozůstalosti vynikajících pracovníků, které zapadají k antikvářům nebo přicházejí na zmar u obchodníků se starým papírem.

Co znamená vědecká knihovna pro město kultury znalé, ukazuje dobrý příklad studijních knihoven města Plzně, které vykazují za rok 21.000 návštěvníků. Výsledky těchto návštěv jsou patrné i na tom, jakým způsobem je na Plzeňsku zpracována vlastivědná literatura, kde mají již provedený národopisný a zemědělský výzkum a kde celá řada sbírek obsahuje periodicky vycházející práce z oboru poznání kraje.⁹

„V nové Jugoslavii mají povinné okresní studijní knihovny. Je čas, aby byla likvidována negramotnost mládeže a negramotnost starých. Je čas, aby inteligence byla skutečnou inteligencí.“ Tak začíná pokračování článku Iva Beneše v Píseckých listech o týden později. Zde představil svůj návrh struktury budoucí knihovny, počínaje oddělením I. ZEMĚ. Zde uvedl: „Krajská studijní knihovna musí být pramenem poznání a pro výzkum kraje, bez kterého není možné řádné plánování¹⁰ a řádná výstavba kraje. Všechny ozdobné funkce a všechna reprezentační shromáždění nepřinášejí nic užitečného k tomu, co je třeba.“¹¹

V dokončení, tedy třetí části článku najdeme zbývající části uspořádání knihovny: II. ČLOVĚK, III. DĚJINY, IV. SPRÁVA, V. KULTURA, VI. ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE, VII. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ, VIII. TĚŽBA, ENERGIE A VÝROBA, IX. OBCHOD, X. DOPRAVA. V každém z oddílů rozvedl Ivo Beneš strukturu navrhovaného fondu, blíží se často spíše charakteru archivu, nikoliv knihovny. V závěru článku stojí:

„Zběžný výčet nejdůležitějších potřeb, které předpokládají úspěšné regionální studium, ukazuje, kolik právě je třeba vykonati, abychom vůbec mohli soustavně pracovati na podrobném krajevém plánování.

Poslání studijní knihovny je zcela zvláštní. Její pole práce leží mezi muzeem a knihovnou. Žádná knihovna nemůže nahradit studijní.

Stará muzejní knihovna má mnoho regionální literatury, ale městská velmi málo, nedostatečné a bez potřebného světla,¹² opakujeme svůj návrh z roku 1940, aby byla studijní knihovna umístěna ve staré škole na Grégrově náměstí¹³ a co nejdříve otevřena.

Za správce knihovny by se hodil poslední ředitel Sedláčkova muzea Fr. Lipš, který je uznanou autoritou v knihovnictví a katalogizoval dnešní muzejní knihovnu v Písku.¹⁴

Studijní knihovna by se sestavila z těchto sbírek:

- 1) Dnešní muzejní knihovny v Písku.
- 2) Duplikátů, starých tisků a nepoužívaných knih ze školních knihoven.
- 3) Z vědecké a odborné literatury zbylé po vystěhovalcích.
- 4) Výměnných publikací jihočeských muzeí.
- 5) Cenných knih z městské knihovny.
- 6) Z pozůstalosti odborných pracovníků.

Před zřízením knihovny mělo by být vyžádáno dobrozdání vědeckých bibliotekářů o organizaci knihovny.¹⁵

Nesmí nás zmýlit skutečnost, že v následujících měsících se jméno Iva Beneše v souvislosti s naším tématem ze stránek Píseckých listů vytratilo. Čile se totiž angažoval v práci JSN (Jihočeské společnosti

národohospodářské), poválečné nástupkyně a pokračovatelky Národohospodářského sboru jihočeského, založeného roku 1925. V závěru novinové zprávy (pravděpodobně, stejně jako dvě následující, které budu citovat, pochází z pera samotného Iva Beneše) o schůzi prácheňského krajského sboru JSN, která se uskutečnila 7. října 1946, stojí: „Sbor znovu a naléhavě urguje zřízení studijní knihovny v Písku. V Jugoslavii má povinně každý (okres, pozn. OKK) dnes studijní knihovnu.“¹⁶

Poněkud nadějněji zní další zpráva z činnosti JSN: „Otázka krajské studijní knihovny se konfiskacemi domů přiblížila k realizaci. Záleží již jen na pochopení píseckého MNV. Pohotové Č. Budějovice využily nových poměrů a zřídili (sic!) si rychle vědeckou knihovnu, která má již na 40 tisíc českých a 80 000 německých vědeckých knih.“

Umístění krajské knihovny musí být provedeno současně s novým umístěním Prácheňské filmové půjčovny, která již vyrostla na vědecký ústav a která je umístěna v temnotách starého muzea. Krajská knihovna sousedila by s osvětovými sbory, které by konečně mohly též plnit své lidovýchovné poslání. Právě dnes je třeba jít rychle. Kdo jde pomalu, jde vlastně zpět.“¹⁷

Poslední zmínka o této aktivitě, kterou jsem našel, pochází z konce listopadu roku 1946, kdy Písecké listy referovaly o schůzi Prácheňského sboru JSN 18. října 1946: „Studijní knihovna v Písku, kde je dnešního dne čítárna čtyřikrát menší než v r. 1908, je nezbytnou podmínkou života kulturního, který ne samou hudbou a zpěvem může být živ. Pro udržování knihovny by se ustavila společnost studijní knihovny, takže by kromě místností neměla obec s knihovnou žádná vydání.“¹⁸

Od doby, kdy tento neuskutečněný plán Iva Beneše plnil stránky regionálního tisku, již uplynulo neuvěřitelných sedmdesát let.

Kromě konstatování, že podobná knihovna v Písku tehdy (a ani později) nevznikla, uzavírám svůj příspěvek několika závěry, z nichž vyplývají další historické souvislosti:

1. Volání Iva Beneše po vzniku krajské studijní (dnes bychom řekli: vědecké) knihovny v Písku se roku 1946 minulo účinkem.
2. Tato iniciativa byla úzce spojena s představou Iva Beneše o budoucnosti města Písku jako významného regionálního centra území jihozápadních Čech (mezi Plzní a Českými Budějovicemi). Minula se těsně s krátkým historickým obdobím, kdy tato myšlenka nebyla bez šancí. V letech 1945 a 1946, kdy, v první řadě zásluhou Iva Beneše, rezonovala vize „restituce“ Prácheňského (Píseckého) kraje jako obnovené jednotky veřejné správy; s tímto heslem šla v Prácheňsku do voleb roku 1946 jako jediná Komunistická strana Československa (měla „stranický“ Prácheňský kraj se sídlem ve Strakonících). Po volebním vítězství však akceptovala představu ostatní politické scény o vytvoření nového kraje v hypotetickém území „jižních Čech“¹⁹ s Českými Budějovicemi jako krajským městem.²⁰ To bylo realizováno územní reformou k 1. 1. 1949 a s některými změnami také územními reformami následujícími (1960, 2001). Výsledkem se stalo rozdělení historického Prácheňska mezi kraje Českobudějovický (Jihočeský) a Plzeňský (Západočeský), nemluvě o začlenění menšího okrajového území Prácheňska do středních Čech. Jak snad není třeba dodávat, krajská vědecká knihovna vznikla a zůstala v Českých Budějovicích, které se od roku 1949 postupně staly úřední i faktickou „metropolí“ jižních Čech.

3. Ačkoliv v letech 1945-1948 působil Ivo Beneš vcelku nekonfliktně ve veřejném prostoru, po roce 1948 se jako zastánce neideologických, spíše technokratických postojů stáhl do ústraní. Stal se spoluedoucím Historického kroužku při píseckém muzeu, působil jako konzervátor státní památkové péče v okrese Prachatice a vyvíjel další kulturní aktivity. Uvedl-li jsem, že navrhované fondy krajské studijní knihovny byly zčásti spíše povahy archivní, pak tuto ideu realizoval Ivo Beneš v soukromí: celý život budoval dokumentační sbírku tiskovin, plakátů, písemností a dalších materiálů nejen z regionu Prácheňska. Tento odkaz, dnes uložený v Státním okresním archivu Písek, čeká na své budoucí badatelské využití.

POZNÁMKY:

- 1 Například: Ondřej Kryštof KOLÁŘ, K významu díla Iva Beneše, Informace Městského národního výboru v Písku 1986/11, s. 15-17; TÝŽ, Prácheňská otázka a Písek, Písek 1991, zejména s. 11-19; TÝŽ, Jihočeský regionalista Ivo Beneš, Lipík – listy regionální kultury, r. 1, 1992, č. 7-8, s. 31-32; TÝŽ, O jihočeském regionalismu, Písek 1992, zejména s. 21-22; TÝŽ, Prácheňský regionalista Ivo Beneš, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, r. 34. 1997, s. 76-77.
- 2 Viz Ondřej Kryštof KOLÁŘ, Volání po vysokém školství v Písku v roce 1945. Regionalista Jaromír Malý v další etapě hledání moderní podoby metropole Prácheňska, in: Historická ročenka 2013-2014, Písek 2014, s. 11-16; zde na s. 11 výklad obecnějšího pozadí a souvislostí.
- 3 I. B. (Ivo BENEŠ), Sloupky, Písecké listy r. 44, č. 9, 15. srpna 1945, s. 1.
- 4 Nesig., Prácheňský regionální plán, Písecké listy 16. února 1939, s. 1-2.
- 5 Letité Písecké listy, založené v devadesátých letech devatenáctého století jako orgán tehdy opozičních píseckých mladočechů, vycházely roku 1945, do č. 19 z 24. října 1945, jako „Věstník z Pootaví a Prácheňského kraje. List čs. strany lidové“. Následovala několikaměsíční přestávka ve vydávání těchto novin, jež byly obnoveny (počínaje č. 1 citovaným v poznámce č. 9) s podtitulem „List čsl. strany lidové kraje prácheňského a píseckého“.
- 6 Zde je třeba připomenout, že ani po zrušení Prácheňského (13. století-1850), resp. Píseckého (1855-1862) kraje jako územní jednotky veřejné správy nepřestalo být Prácheňsko administrativním celkem. Jeho obvod byl zachován například v soudním kraji Krajského soudu v Písku a politické úřady v Písku měly za První republiky dohlédací pravomoc nad ostatními v regionu Prácheňska. Z jiných skutečností zmiňuji alespoň tuto: Písecká spořitelna, největší banka na jihu Čech, plnila za První republiky funkci pověřeného pracoviště Národní banky československé v Prácheňsku.
- 7 Slova souvisí s návrhem Iva Beneše na vytvoření „újezdů“, předznamenávajícím pozdější koncepci tzv. střediskových obcí.
- 8 Písecké městské muzeum neslo v té době název Muzeum Dr. Augusta Sedláčka pro vlastivědu Prácheňska.
- 9 Ivo BENEŠ, Krajská studijní knihovna v Písku, Písecké listy r. 47, 1946, č. 1, 12. června 1946, s. 7.
- 10 Zde upozorňuji na setrvalý zájem Iva Beneše o plánování a na jeho publikaci Vývojové plánování z roku 1939.
- 11 TÝŽ, Krajská studijní knihovna v Písku, Prácheňské listy r. 47, 1946, č. 2, 19. června 1946, s. 2.
- 12 Od roku 1934 až do počátku sedmdesátých let dvacátého století byla písecká městská knihovna (později Okresní knihovna v Písku) umístěna v bočním traktu Písecké spořitelny (později České státní spořitelny) ve Šrámkově ulici. Nyní sídlí – od roku 1970 - v domě čp. 85 na Alšově náměstí.
- 13 O přemístění Městské knihovny Písek do této bývalé školní budovy na Alšově náměstí v Písku se uvažuje v současnosti.

- 14 František Lipš (26. října 1874 Písek – 19. února 1966 Písek), úředník písecké obecní samosprávy a kulturní pracovník. Viz např. Jaromír MALÝ, Kulturní a samosprávný pracovník František Lipš šedesátníkem, Otavan r. 14 (49), 1932-1935, č. 8.-9.-10. (1935), s. 135-137; Zdeněk JANÍK, Tři z rodiny Lipšů, Lipík – listy regionální kultury r. 3, 1994, č. 2, s. 17-18.
- 15 Ivo BENEŠ, Krajská studijní knihovna v Písku, Písecké listy r. 47, 1946, č. 3, 26. června 1946, s. 2.
- 16 Nesig. (ve zprávách pod společným titulkem Prácheňsko), Písecké listy r. 47, 1946, č. 18, 9. října 1946, s. 4.
- 17 Nesig., Prácheňský krajský sbor Jihočeské spol. v Písku, Písecké listy r. 47, 1946, č. 21, 30. října 1946, s. 1.
- 18 Nesig., Zprávy Prácheňského sboru jihočeské společnosti, Písecké listy r. 47, 1946, č. 25, 27. listopadu 1946, s. 2.
- 19 Termín „jižní Čechy“ přibližně v dnešním pojetí (předtím mnohoznačný - od celého jižního kvadrantu Čech na jih od Prahy po malé území rybníčnatých pánví) se ve společenském povědomí rozšířil v meziválečném období jako označení pro území obývané „Jihočechy“, které Emanuel Chalupný, tvůrce teorie o „národní povaze jihočeské“, prohlásil za potomky jednoho ze dvou původních českých kmenů.
- 20 Pozice Českých Budějovic jako regionálního sídla „jižních Čech“ je záležitostí až druhé poloviny dvacátého století. Z mnoha příčin, proč tomu tak nebylo dříve, zde zmiňuji alespoň (před rokem 1945) excentrickou polohu města vzhledem k etnický české části území „jižních Čech“.

Dosud nepublikovaný původní text, dokončeno v březnu roku 2016, psáno pro Historickou ročenku 2015-2016.

DOKUMENTAČNÍ PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1.:

ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - BIBLIOGRAFIE III. (POPULARIZACE HISTORIE, KULTURNÍ PUBLICISTIKA A JINÉ PŘÍSPĚVKY V DENNÍM A BĚŽNĚ PRODEJNÉM ČI DOSTUPNÉM TISKU, PŘÍPADNĚ NĚKTERÉ DROBNÉ PUBLIKACE), PRVNÍ ČÁST (Č. 1 AŽ Č. 650, 1981 AŽ 1991)

ABECEDNÍ SEZNAM EXCERPOVANÝCH PERIODIK A ZKRATEK POUŽITÝCH V CITACÍCH:

Budovatel: okresní týdeník, Strakonice
 Česko-bavorské výhledy: čtrnáctideník, České Budějovice
 DJP: Deník Jihočeská pravda, deník, České Budějovice
 DJPVV: Deník Jihočeská pravda pro volné dny, týdenní příloha Deníku Jihočeská pravda, České Budějovice
 Hospodářské noviny: týdeník, Praha
 Hraničář: okresní týdeník, Prachatice
 IMNV: Informace Městského národního výboru v Písku, měsíčník, Písek
 JP: Jihočeská pravda, deník, České Budějovice
 JPVV: Jihočeská pravda pro volné dny, týdenní příloha Jihočeské pravdy, České Budějovice
 Kmen: literární týdeník, Praha
 Lidová demokracie: deník, Praha
 LN: Lidové noviny, deník, Praha
 Mladá fronta: deník, Praha
 ND: Náš domov, týdenní příloha Zemědělských novin, Praha
 Naše noviny: čtvrtletní příloha okresního týdeníku Budovatel, Strakonice
 NŽ: Náš život, týdeník, České Budějovice
 P 91: měsíčník, Prachatice
 Palcát: okresní týdeník, Tábor
 PK: Písecký kurýr, nepravidelné noviny, Písek
 PZ: Písecký zpravodaj, měsíčník Městského úřadu v Písku, Písek
 Svobodné slovo: deník, Praha
 Turista: měsíčník, Praha
 Tvorba: kulturní týdeník, Praha
 Tvořič: podnikové noviny, Jitex n. p. Písek
 ZN: Zemědělské noviny, deník, Praha
 Zítřek: okresní týdeník, Písek

1. Věční rybáři. ZN 19. 9. 1981, s. 8.
2. Také jezdíte autobusem? ZN 6. 10. 1981, s. 4
3. Když nastaly deště. ZN 28. 10. 1981, s. 4.
4. Listopadová neděle. ZN 31. 10. 1981, s. 8.
5. Střepy v oranici. ZN 5. 11. 1981, s. 4.
6. Kdy přijede máma? ZN 3. 12. 1981, s. 6.
7. Jedno zapomenuté výročí. Naše noviny, magazín jaro 1982, s. 9.
8. Budme k sobě zdvořilí. ZN 6. 4. 1982, s. 4.

9. Krajem vorařů. ZN 12. 5. 1982, s. 4.
10. Déšť náladu nepokazil. ZN 26. 5. 1982, s. 4.
11. Jihočeské rybníky. ZN 4. 6. 1981, s. 4.
12. V zahradách se svítí. ZN 9. 6. 1982, s. 4.
13. Šumavské ráno. ZN 23. 6. 1982, s. 4.
14. Písecké hory. ZN 29. 9. 1982, s. 4.
15. Vzpomínky na bramborová pole. ZN 7. 10. 1982, s. 6.
16. Malí vousatí mužičci. ZN 21. 10. 1982, s. 6.
17. Švestkové opojení. ZN 22. 10. 1982, s. 4.
18. Tramvaj ve Vodňanech. ND 22. 10. 1982, s. 6.
19. Vlášek jede krajinou. ZN 17. 11. 1982, s. 4.
20. Otavské vory a voraři. ND 26. 11. 1982, s. 7.
21. Prosincová jablka. ZN 1. 12. 1982, s. 4.
22. Galerie Okresního muzea... Tvorba 1983/16, s. 20.
23. Mnohé restaurace... ZN 22. 4. 1983, s. 4
24. Přísně tajná nádraží. ZN 23. 4. 1983, s. 8.
25. Přitažlivou formou... Tvorba 1983/21, s. 2.
26. Činnost Klubu... Kmen 1983/23, s. 12.
27. Žižkova mohyla. ND 20. 5. 1983, s. 7.
28. Řemesla v Masných krámech. ND 3. 6. 1983, s. 7.
29. Údolím říčky Smutné. ZN 14. 6. 1983, s. 4.
30. Vesnice na soutoku. ZN 15. 6. 1983, s. 4.
31. Tallin v létě. ZN 9. 7. 1983, s. 3.
32. Když před nějakým časem... ZN 4. 8. 1983, s. 6.
33. Přívětivé teplické léto. ZN 4. 8. 1983, s. 6.
34. První most stojí... ZN 17. 8. 1983, s. 6.
35. Letní turistická sezóna... Tvorba 1983/33, s. 20.
36. Nový kabát Zelené Hory. ND 12. 8. 1983, s. 5.
37. Údolím říčky Skalice. ZN 24. 8. 1983, s. 4.
38. Vůně odcházejícího léta. ZN 26. 8. 1983, s. 4.
39. Lužnické údolí. ZN 31. 8. 1983, s. 4.
40. 140 let od narození Augusta Sedláčka. IMNV 1983/8, s. 21-22.
41. Krajina pokladů. ZN 1. 9. 1983, s. 6.
42. Písecké kulturní léto. Tvorba 1983/36, s. 10.
43. Stará Portyč odchází. ZN 7. 9. 1983, s. 4.
44. Krajem kamenů. ZN 10. 9. 1983, s. 8.
45. Město pod Šelmberkem. ZN 14. 9. 1983, s. 4.
46. Když duby začínají žloutnout. ZN 14. 9. 1983, s. 4.
47. Dno budoucího jezera. ZN 20. 9. 1983, s. 4.
48. K zemi klesá mlha... ZN 21. 9. 1983, s. 4.
49. Šňůry aut... ZN 24. 9. 1983, s. 8.
50. Staré domy uvolní místo novým. JP 7. 10. 1983, s. 7.
51. Písecké hory. JP 21. 10. 1983, s. 7.
52. Rybníky jsou stříbro slité. JP 21. 10. 1983, s. 7.
53. Říčka Smutná. JP 28. 10. 1983, s. 7.
54. Výstava tří Jiří. Tvorba 1983/44, s. 10.
55. U hranic kraje. JP 11. 11. 1983, s. 7.
56. Sbíрка J. Mikla. JP 11. 11. 1983, s. 7.

57. Pět peněz na památku. JP 18. 11. 1983, s. 7.
58. Na závěr své dlouholeté... Kmen 1983/47, s. 12.
59. Výstava českobudějovického... Kmen 1983/47, s. 12.
60. Televizní syndrom? Tvorba 1984/2, s. 2.
61. Problém „dušák“. Tvorba 1984/4, s. 2.
62. Fotograf by se divil. JP 10. 2. 1984, s. 7.
63. Po stopách zaniklých osad. ZN 25. 2. 1984, s. 8.
64. Poblíž Písku... Tvorba 1984/9, s. 2.
65. Rybník, který už neměl být. ZN 10. 3. 1984, s. 8.
66. Pietní park... Tvorba 1984/10, s. 2.
67. Muzeum středního Pootaví... Tvorba 1984/11, s. 2.
68. Praha v záři neónů. Tvorba 1984/12, s. 2.
69. Druhý výběr... Kmen 1984/12, s. 12.
70. Památník venkovského lidu. ZN 29. 3. 1984, s. 6.
71. Jihočeští archeologové... Tvorba 1984/15, s. 2.
72. Národopisný kroužek... Kmen 1984/16, s. 12.
73. Literární tématicke... Kmen 1984/16, s. 12.
74. Když klapala mlýnská kola. ZN 27. 4. 1984, s. 6.
75. V kraji starých Chodů. ZN 28. 6. 1984, s. 6.
76. Inovace. Kmen 1984/30, s. 2.
77. Město na západě. ZN 14. 8. 1984, s. 4.
78. Město léčivých zřidel. ND 14. 9. 1984, s. 4.
79. Podzim je tady. ZN 2. 10. 1984, s. 4.
80. U mohyly velkého vojevůdce. ZN 11. 10. 1984, s. 6.
81. Krajinou kolem Teplé. ZN 27. 11. 1984, s. 4.
82. Marx a Karlovy Vary. ZN 21. 12. 1984, s. 6.
83. Krajem dudáků. ZN 6. 6. 1985, s. 6.
84. Nevzpomínané výročí. ZN 18. 6. 1985, s. 4.
85. Novodobé tradice Táborska. ZN 27. 6. 1985, s. 6.
86. Mosty nad přehradou. JP 28. 6. 1985, s. 7.
87. Šarlák stále odolává. JP 28. 6. 1985, s. 7.
88. Nezvyklá úroda. ZN 2. 7. 1985, s. 4.
89. Popraviště na Vyhlídce? JP 5. 7. 1985, s. 7.
90. Bechyňské zajímavosti. JP 12. 7. 1985, s. 7.
91. Vítězný Přemysl. ZN 18. 7. 1985, s. 6.
92. Víte, že... Zítřek 25. 7. 1985, s. 3.
93. Proměny Sedláčkovy stezky. ZN 27. 7. 1985, s. 8.
94. Klub amatérských... Tvorba 1985/31, s. 11.
95. Sedláčkův Smeták. JP 9. 8. 1985, s. 7.
96. Víte, že... Zítřek 15. 8. 1985, s. 3.
97. Hranice se nezměnily. JP 16. 8. 1985, s. 7.
98. Víte, že... Zítřek 12. 9. 1985, s. 3.
99. Zlatá horečka u Berounky. ZN 13. 9. 1985, s. 4.
100. Malé, ale kulaté jubileum. ZN 21. 9. 1985, s. 8.
101. Altán a filatelisté. JP 27. 9. 1985, s. 7.
102. Požehnaná léta práce. ZN 10. 10. 1985, s. 6.
103. Do Písku přišla inspekce. JPVV 11. 10. 1985, s. 7.
104. Zajímavosti nejen z Písecka. Zítřek 31. 10. 1985, s. 3.

105. Sběratelské zprávy... Kmen 1985/48, s. 12.
106. Úterky v knihovně... Kmen 1985/48, s. 12.
107. Tribunou jihočeské... Kmen 1985/49, s. 12.
108. Jihočeský sborník historický... Kmen 1985/50, s. 12.
109. Zájemce o literární historii... Kmen 1985/50, s. 12.
110. Ku kráse jazyka českého. ZN 19. 12. 1985, s. 6.
111. Hnědé uhlí a růžové víno. ZN 21. 12. 1985, s. 6.
112. Dějiny Prácheňska. JP 24. 12. 1985, s. 7.
113. Vesnice plná pokladů. ZN 27. 12. 1985, s. 4.
114. Před sto lety. Zítřek 9. 1. 1986, s. 3.
115. Vědec s turistickou holí. ND 10. 1. 1986, s. 6.
116. Písecká Amerika. ZN 16. 1. 1986, s. 6.
117. Měli strach ze železnice. JP 17. 1. 1986, s. 7.
118. Zaniklé vsi na Písecku. ZN 21. 1. 1986, s. 4.
119. Když se Aleš učil u Heyduka. JP 31. 1. 1986, s. 7.
120. Z dějin města Písku I. Písek a jeho historikové. IMNV 1986/1, s. 9-10.
121. Po stopách zlatokopů. ZN 1. 2. 1986, s. 8.
122. Počet členů... Kmen 1986/6, s. 12.
123. Památník Adolfa Heyduka... Kmen 1986/6, s. 12.
124. Regionální knihovna... Kmen 1986/6, s. 12.
125. Proměny podkrušnohorské pánve. ZN 13. 2. 1986, s. 8.
126. Před sto lety. Aby krasosad zdravoty města chránil... Zítřek 13. 2. 1986, s. 3.
127. Dalším svazkem... Kmen 1986/7, s. 12.
128. Na jaře tohoto roku... Kmen 1986/7, s. 12.
129. Před sto lety. O vrzalku aby se zasaditi ráčili... Zítřek 20. 2. 1986, s. 3.
130. Zajímavou publikaci... Kmen 1986/8, s. 12.
131. Nákladní tramvaj v Leningradě. ND 28. 2. 1986, s. 7.
132. Objev zlatorudného mlýna. JP 28. 2. 1986, s. 7.
133. Před 120 lety... JP 28. 2. 1986, s. 7.
134. Z dějin města Písku 2. Písek a jeho vznik. IMNV 1986/2, s. 13-14.
135. Sedláčkovu muzeum. JP 7. 3. 1986, s. 7.
136. Za poznáním husitské revoluce. ZN 13. 3. 1986, s. 4.
137. Před sto lety. Zítřek 13. 3. 1986, s. 3.
138. Před sto lety. Zítřek 27. 3. 1986, s. 3.
139. Trojúhelník měst. JP 28. 3. 1986, s. 7.
140. Z dějin města Písku. Hornické město Písek. IMNV 1986/3, s. 7-10.
141. Tvůrci lidových písní. ZN 2. 4. 1986, s. 4.
142. Lektoři na počest XVII. sjezdu KSČ. Zítřek 3. 4. 1986, s. 2.
143. Před sto lety. Zítřek 3. 4. 1986, s. 3.
144. Před sto lety. Zítřek 10. 4. 1986, s. 3.
145. Toužili po blázinci. JP 11. 4. 1986, s. 7.
146. Před sto lety. Zítřek 17. 4. 1986, s. 3.
147. Plány zůstaly na papíře. JP 25. 4. 1986, s. 7.
148. Před sto lety. Zítřek 30. 4. 1986, s. 3.
149. Z dějin města Písku. K dějinám dělnického hnutí. IMNV 1986/4, s. 11-13.
150. Před sto lety. Zítřek 8. 5. 1986, s. 3.
151. Milešovské pohledy. ZN 15. 5. 1986, s. 6.
152. Mezi dvěma rybníky. ZN 27. 5. 1986, s. 4.

153. Před sto lety. Zítřek 29. 5. 1986, s. 3.
154. Z dějin města Písku. K městu míří železnice. IMNV 1986/5, s. 8-9.
155. Před sto lety. Zítřek 5. 6. 1986, s. 3.
156. Pozůstatky zlatorudných mlýnů. ND 6. 6. 1986, s. 7.
157. Před sto lety. Zítřek 19. 6. 1986, s. 3.
158. Před sto lety. Zítřek 26. 6. 1986, s. 3.
159. Stalo se... JP 27. 6. 1986, s. 7.
160. Z dějin města Písku. Návštěva Bernharda Gruebera. IMNV 1986/6, s. 9-13.
161. Městečko pod Helfenburkem. ZN 3. 7. 1986, s. 6.
162. Před sto lety. Zítřek 3. 7. 1986, s. 3.
163. Pomník Palackého. JP 4. 7. 1986, s. 7.
164. Před sto lety. Zítřek 10. 7. 1986, s. 3.
165. Pomůže tradice? ND 11. 7. 1986, s. 6.
166. Analfabeti před půl stoletím. JP 25. 7. 1986, s. 7.
167. Před sto lety. Zítřek 31. 7. 1986, s. 2.
168. Z dějin města Písku. Písek a jeho region. IMNV 1986/7, s. 10-13.
169. Vlakem nebo autobusem? ZN 7. 8. 1986, s. 6.
170. Před sto lety. Zítřek 21. 8. 1986, s. 3.
171. Před sto lety. Zítřek 28. 8. 1986, s. 3.
172. Z dějin města Písku. Jihočeská otázka. IMNV 1986/8, s. 4-7.
173. České Vitorazsko. JP 5. 9. 1986, s. 7.
174. Technika a muzejnictví. JP 5. 9. 1986, s. 7.
175. Všude chtěli mít letiště. JP 5. 9. 1986, s. 7.
176. Železnice zůstala na papíře. JP 12. 9. 1986, s. 7.
177. Přehrada u Bechyně. JP 19. 9. 1986, s. 7.
178. Peníze leží pod zemí. JP 26. 9. 1986, s. 7.
179. Z dějin města Písku. K regionálním problémům. IMNV 1986/9, s. 14-15.
180. Putimská inspirace. ZN 8. 10. 1986, s. 4.
181. Jak to bylo s Temelínem. ZN 16. 10. 1986, s. 6.
182. Nejstarší přehrada v Čechách? ZN 28. 10. 1986, s. 4.
183. Písecko v odborném tisku. Zítřek 30. 10. 1986, s. 3.
184. Z dějin města Písku. Město škol a penzistů. IMNV 1986/10, s. 9-12.
185. Z dějin města Písku. Minulé plány a dnešek. IMNV 1986/11, s. 12-13.
186. K významu díla Iva Beneše. IMNV 1986/11, s. 15-17.
187. Mezi dvěma válkami. Zítřek 11. 12. 1986, s. 3.
188. Před sto lety. Zítřek 19. 12. 1986, s. 4.
189. Z dějin města Písku. Písek před 100 lety. IMNV 1986/12, s. 12-15.
190. Nemaj vojska, nemaj zbroje, žádnému nehrozí. IMNV 1986/12, s. 16-17.
191. Z dějin dělnického hnutí v Písku. Tvořič 8. 5. 1986, s. 2.
192. Mezi dvěma válkami. Zítřek 3. 1. 1987, s. 3.
193. Těšanská kovárna. ZN 9. 1. 1987, s. 8.
194. Údolím říčky Lomnice. ZN 15. 1. 1987, s. 6.
195. Profesor Karel Ninger. JP 16. 1. 1987, s. 7.
196. Činnost okresního muzea pokračuje! Zítřek 22. 1. 1987, s. 3.
197. Krajský hejtman učencem. JP 23. 1. 1987, s. 7.
198. Z dějin města Písku. Regionální historická literatura. IMNV 1987/1, s. 12-14.
199. Písecká léta F. K. Miltnera. IMNV 1987/1, s. 17-18.
200. Mezi dvěma válkami. Zítřek 5. 2. 1987, s. 3.

201. Objev světového významu. Čistička místo zlatorudného mlýna. JP 20. 2. 1987, s. 7.
202. Lidové stavby u Nadějkova. JP 27. 2. 1987, s. 7.
203. Z dějin města Písku. Objev zlatorudného mlýna. IMNV 1987/2, s. 14-15.
204. Objevitel jihočeského pravěku. IMNV 1987/2, s. 17-19.
205. Co tají náměstí? ZN 10. 3. 1987, s. 4.
206. Elektrické osvětlení pro Písek. JP 13. 3. 1987, s. 7.
207. Co tají náměstí? ZN 24. 3. 1987, s. 4.
208. Na Písecku mají více než dvě desítky chráněných lokalit. JP 27. 3. 1987, s. 7.
209. Sběrka v gymnáziu. JP 28. 3. 1987, s. 4.
210. Z dějin města Písku. Nejen Zlatá stezka. IMNV 1987/3, s. 15-17.
211. Hnilička, Homolka a Budějovická brána. IMNV 1987/3, s. 17-19.
212. I dnes vznikají sluneční hodiny. JP 17. 4. 1987, s. 7.
213. Mezi dvěma válkami. Zítřek 23. 4. 1987, s. 3.
214. Z dějin města Písku. Rukopisný boj a Otavan. IMNV 1987/4, s. 11-12.
215. Města v čase proměn. IMNV 1987/4, s. 12-15.
216. Mezi dvěma válkami. Zítřek 14. 5. 1987, s. 3.
217. Zaniklá osada. JP 15. 5. 1987, s. 7.
218. Nález mincí ve Skočicích. JP 16. 5. 1987, s. 4.
219. Zámek pro děti. JP 22. 5. 1987, s. 7.
220. Muzeum ve mlýně. ZN 26. 5. 1987, s. 4.
221. Nález mincí u Lažánek. JP 30. 5. 1987, s. 4.
222. Z dějin města Písku. K městu míří silnice. IMNV 1987/5, s. 9-11.
223. Na potokách. IMNV 1987/5, s. 11-13.
224. Vydání se trochu protáhlo. JP 19. 6. 1987, s. 7.
225. Písecké výročí. Svobodné slovo 23. 6. 1987, s. 4.
226. Včera, před 100 lety. Mladá fronta 24. 6. 1987, s. 7.
227. Sto let světla v Písku. Lidová demokracie 25. 6. 1987, s. 4.
228. Vážení přátelé... In: XXXI. Písecká nockturna. Písek, Stálá divadelní scéna 1987, s. 3-8.
229. Od českého Palackého k píseckému Sedláčkovi. IMNV 1987/6, s. 8-10.
230. Čimelické baroko. JP 10. 7. 1987, s. 7.
231. Brána Šumavy. ZN 11. 7. 1987, s. 8.
232. Regionální dějiny - součást socialistické výchovy. Zítřek 16. 7. 1987, s. 2.
233. Mezi dvěma válkami. Zítřek 16. 7. 1987, s. 3.
234. Byla v Táboře mincovna? ZN 24. 7. 1987, s. 4.
235. Výročí elektrického osvětlení města Písku ve faktech. IMNV 1987/7-8, s. 9-12-
236. Z dějin města Písku. Hilsnerův proces. IMNV 1987/7-8, s. 12-14.
237. Z dějin města Písku. Těžba zlata neožila. IMNV 1987/7-8, s. 15-17.
238. Mezi dvěma válkami. Zítřek 13. 8. 1987, s. 3.
239. Malíř rodného kraje. Zítřek 20. 8. 1987, s. 3.
240. Víte, že před 60 lety...? Zítřek 27. 8. 1987, s. 3.
241. Stálá expozice. Mladá fronta 10. 9. 1987, s. 4.
242. Ochrana kulturních památek. Zítřek 10. 9. 1987, s. 3.
243. Městečko v pahorkatině. ZN 18. 9. 1987, s. 4.
244. Zlatá horečka ve Stradonicích. JP 25. 9. 1987, s. 7.
245. Z dějin města Písku. Poopravená prvenství. IMNV 1987/9, s. 10-11.
246. Cesta obloukovek do českých měst. IMNV 1987/9, s. 14-16.
247. Mezi dvěma válkami. Zítřek 1. 10. 1987, s. 3.
248. Z dob roboty. JP 9. 10. 1987, s. 7.

249. Telefon před šedesáti lety. JP 16. 10. 1987, s. 7.
250. Model píseckého hradu. JP 16. 10. 1987, s. 7.
251. Rozvoj muzeí v našem okrese. Zítřek 22. 10. 1987, s. 3.
252. Nechyběli ani filatelisté. JP 23. 10. 1987, s. 7.
253. Oprava Heydukova domu. JP 23. 10. 1987, s. 7.
254. Vimperská výstava. JP 30. 10. 1987, s. 7.
255. Hněvkovická přehrada v plánech starých 60 let. JP 30. 10. 1987, s. 7.
256. Z dějin města Písku. Písecký student August Sedláček. IMNV 1987/10, s. 15-16.
257. Popularizátor dějin města Písku. IMNV 1987/10, s. 16-17.
258. Stalo se. JP 6. 11. 1987, s. 7.
259. Výstavní činnost v našem okrese. Zítřek 12. 11. 1987, s. 3.
260. Sonda do roku 1927. JP 20. 11. 1987, s. 7.
261. Z dějin města Písku. Písecké nálezy mincí. IMNV 1987/11, s. 13-15.
262. Počátky numismatika F. K. Miltnera. IMNV 1987/11, s. 16-18.
263. Nová řeka. ZN 17. 12. 1987, s. 1.
264. Silnice před 60 lety. JP 18. 12. 1987, s. 7.
265. Nález mincí v Budičovicích. JP 18. 12. 1987, s. 10.
266. Z dějin města Písku. Historik Jan Matzner. IMNV 1987/12, s. 10-11.
267. Ještě F. K. Miltner jako numismatik. IMNV 1987/12, s. 12-13.
268. Zemědělské školství. JP 7. 1. 1988, s. 7.
269. Mezi dvěma válkami. Zítřek 7. 1. 1988, s. 3.
270. Kronikářství v našem okrese. Zítřek 14. 1. 1988, s. 3.
271. Odborné školství před šedesáti lety. JP 15. 1. 1988, s. 7.
272. Chraňme dědictví minulosti. ZN 16. 1. 1988, s. 1.
273. Z minulosti středních škol. JP 22. 1. 1988, s. 7.
274. Jak to bylo s píseckou elektřinou. JP 22. 1. 1988, s. 7.
275. Z dějin města Písku. Poslední cesta Augusta Sedláčka. IMNV 1988/1, s. 7-9.
276. La Motte a Jihočeský hlas. IMNV 1988/1, s. 10-11.
277. Obnova gymnázia. JP 5. 2. 1988, s. 7.
278. Z dějin města Písku. Burket kontra Rozmara. IMNV 1988/2, s. 22-23.
279. Profesor Karel Ninger. IMNV 1988/2, s. 22-23.
280. Lidové plastiky v Putimi. JP 18. 3. 1988, s. 7.
281. Z dějin města Písku. Písecký městský znak. IMNV 1988/3, s. 15-18.
282. J. E. Purkyně a F. R. Bezděka. IMNV 1988/3, s. 19-20.
283. Entomolog Josef Lukeš. IMNV 1988/3, s. 21-22.
284. Stratég nové doby. Zítřek 21. 4. 1988, s. 2.
285. Před spoutáním řeky. ND 29. 4. 1988, s. 5.
286. Z dějin města Písku. Prácheňská otázka po roce 1918. IMNV 1988/4, s. 9-11.
287. K počátkům památkové péče v Písku. IMNV 1988/4, s. 11-13.
288. Písecké památky. IMNV 1988/4, s. 14-18.
289. Soutěž kronikářů. Zítřek 19. 5. 1988, s. 3.
290. Zajímavosti z jihočeské minulosti. JP 27. 5. 1988, s. 7.
291. Z dějin města Písku. Písecká mincovna. IMNV 1988/5, s. 11-13.
292. Pět kulatých výročí. IMNV 1988/5, s. 13-15.
293. Písecké památky. IMNV 1988/5, s. 15-19.
294. Zajímavosti z jihočeské minulosti. JP 3. 6. 1988, s. 7.
295. Zajímavosti z jihočeské minulosti. JP 10. 6. 1988, s. 7.
296. Zajímavosti z jihočeské minulosti. JP 17. 6. 1988, s. 7.

297. Tango Mercedes a Písek. JP 21. 6. 1988, s. 4.
298. Z dějin města Písku. Prácheňská otázka po roce 1938. IMNV 1988/6, s. 9-11.
299. Rok 1960 - k přípravě nového okresu Písek. IMNV 1988/6, s. 11-13.
300. Numismatika v dějinách píseckého školství. IMNV 1988/6, s. 13-16.
301. Oprava píseckého hradu. JP 1. 7. 1988, s. 7.
302. Oprava tvrze v Kestřanech. JP 15. 7. 1988, s. 7.
303. Sbírková činnost okresního muzea. Zítřek 21. 7. 1988, s. 3.
304. Zajímavosti z jihočeské minulosti. JP 5. 8. 1988, s. 7.
305. Medaile píseckých výstav. JP 12. 8. 1988, s. 7.
306. Opravy kulturních památek. Zítřek 18. 8. 1988, s. 3.
307. Železná silnice. ZN 19. 8. 1988, s. 4.
308. Historik českých hradů a zámků. ND 26. 8. 1988, s. 6.
309. Průvodcem byl de la Motte. JP 26. 8. 1988, s. 7.
310. Z dějin města Písku. Nevolnické povstání 1738. IMNV 1988/7, s. 11-12.
311. Numismatik August Sedláček. IMNV 1988/7, s. 20-22.
312. Vzpomínky na Augusta Sedláčka. IMNV 1988/7, s. 27-29.
313. Uctění památky A. Sedláčka. Zítřek 8. 9. 1988, s. 3.
314. Pro upevnění ochrany památek. Zítřek 29. 9. 1988, s. 3.
315. Z dějin města Písku. Proti fašistickému nebezpečí. IMNV 1988/9, s. 9-11.
316. Písecký patronát nad Vimperskem a Prachatickem. IMNV 1988/9, s. 11-13.
317. Rok 1960 - vznik nového okresu Písek. IMNV 1988/9, s. 13-15.
318. Čimelické baroko. ZN 10. 10. 1988, s. 5.
319. Lidová architektura. ND 14. 10. 1988, s. 5.
320. 70 let Československa. Tvořič 17. 10. 1988, s. 1-2.
321. Průzkum kláštera v Milevsku. JP 21. 10. 1988, s. 7.
322. 70 let Československa (dokončení). Tvořič 31. 10. 1988, s. 1.
323. 70. výročí vzniku samostatného Československa. In: 71. VŘSR - 70. ČSR, Písek 1988, s. 4-7.
324. Z dějin města Písku. Prácheňská otázka po roce 1945. IMNV 1988/10, s. 12-14.
325. Profesor Jan Suda. IMNV 1988/10, s. 14-16.
326. Písecké vzpomínky Václava Šmidingra. IMNV 1988/10, s. 16-17.
327. Zdařilá premiéra. Zítřek 10. 11. 1988, s. 3.
328. Archeologické památky okresu Písek. Zítřek 17. 11. 1988, s. 3.
329. Osudy pomníků. JP 25. 11. 1988, s. 7.
330. Z dějin města Písku. Vznik píseckého gymnázia. IMNV 1988/11, s. 12-13.
331. Filozof jihočeské vesnice. IMNV 1988/11, s. 13-15.
332. Na levém předmostí. IMNV 1988/11, s. 15-17.
333. Gymnazijní sbírka. JP 2. 12. 1988, s. 7.
334. Střediskové obce na Písecku. JP 9. 12. 1988, s. 7.
335. Slovo na závěr. IMNV 1988/12, s. 10-11.
336. Dva inženýři. IMNV 1988/12, s. 11-13.
337. Písecké pamětní desky. IMNV 1988/12, s. 13-16.
338. Slovanské osídlení jižních Čech. ZN 4. 1. 1989, s. 4.
339. Obyvatelé Královského hvozdu. ZN 6. 1. 1989, s. 4.
340. Boj o Prácheňsko. JP 6. 1. 1989, s. 7.
341. Dobře placený diletantismus. Zítřek 12. 1. 1989, s. 3.
342. Učení mnohokrát dějinami potvrzené. Zítřek 19. 1. 1989, s. 1.
343. Vesnický filozof. JP 20. 1. 1989, s. 7.
344. Za minulostí vrchu Tábor. ZN 25. 1. 1989, s. 4.

345. Když se k rozmezí... Zítřek 26. 1. 1989, s. 3.
346. Knihovny pod Boubínem. JP 3. 2. 1989, s. 7.
347. Za památkami Písecka. Zítřek 9. 2. 1989, s. 3.
348. Únorové události roku 1948 na Písecku. Písek 1989. 16 s.
349. Svědectví věků pro budoucnost. JP 17. 2. 1989, s. 7.
350. Za památkami Písecka. Zítřek 23. 2. 1989, s. 3.
351. Poučení z událostí před padesáti lety. Zítřek 16. 3. 1989, s. 1.
352. Za památkami Písecka. Zítřek 16. 3. 1989, s. 3.
353. Zrod jihočeských železnic. ZN 31. 3. 1989, s. 4.
354. Mince na pastvině. JP 31. 3. 1989, s. 7.
355. Vodňany měly okres. JP 7. 4. 1989, s. 7.
356. Sbírka v gymnáziu. ZN 10. 4. 1989, s. 5.
357. Za památkami Písecka. Zítřek 20. 4. 1989, s. 3.
358. Za památkami Písecka. Zítřek 4. 5. 1989, s. 3.
359. Poslední snímek jedné stavby. JP 6. 5. 1989, s. 7.
360. Péče o kulturní dědictví minulosti. Zítřek 11. 5. 1989, s. 3.
361. Památky schované v lesích. JP 19. 5. 1989, s. 7.
362. Kdo pomůže zachránit rybník? Zítřek 1. 6. 1989, s. 2.
363. Peníze ve stáji. JP 2. 6. 1989, s. 7.
364. Publicistu potěší. Zítřek 8. 6. 1989, s. 3.
365. Výsledky činnosti okresního muzea. Zítřek 8. 6. 1989, s. 3.
366. Za krásami Písecka. Zítřek 8. 6. 1989, s. 3.
367. Nadějkovské útočiště. JP 9. 6. 1989, s. 7.
368. Zůstalo jen u pravěku. JP 9. 6. 1989, s. 7.
369. Zajímavá místa okresu Písek. Písek 1989. 8 s.
370. Mezi dvěma řekami. JP 23. 6. 1989, s. 7.
371. Doly na zlato na Písecku. JP 30. 6. 1989, s. 7.
372. Za památkami Písecka. Zítřek 6. 7. 1989, s. 3.
373. Zvýšení ochrany píseckého mostu. Zítřek 13. 7. 1989, s. 2.
374. Za památkami Písecka. Zítřek 13. 7. 1989, s. 3.
375. Odjezd Augusta Sedláčka. Palcát 19. 7. 1989, s. 3.
376. Za památkami Písecka. Zítřek 20. 7. 1989, s. 3.
377. Památky na Bernarticku. JP 28. 7. 1989, s. 7.
378. Zapomenuté peníze. JP 28. 7. 1989, s. 7.
379. Sen o druhém hlavním městě. JP 4. 8. 1989, s. 7.
380. Staré kovárny. JP 4. 8. 1989, s. 7.
381. Penzista plný aktivity. JP 4. 8. 1989, s. 7.
382. Nálezy mincí v okolí Strakonice. Budovatel 10. 8. 1989, s. 4.
383. Nálezy mincí na Chyšce. JP 11. 8. 1989, s. 7.
384. Památky Milevska. JP 11. 8. 1989, s. 7.
385. Numismatické sbírky na školách. Palcát 16. 8. 1989, s. 3.
386. Za památkami Písecka. Zítřek 17. 8. 1989, s. 3.
387. Host Karla Klostermanna. Budovatel 17. 8. 1989, s. 4.
388. Památky na Přeštěnicku. JP 18. 8. 1989, s. 7.
389. Kotel mincí. JP 18. 8. 1989, s. 7.
390. Řádky z historie. Právě před 140 lety. Palcát 23. 8. 1989, s. 3.
391. Národní kulturní památka. Zítřek 24. 8. 1989, s. 2.
392. Za památkami Písecka. Zítřek 24. 8. 1989, s. 3.

393. Za památkami Písecka. Zítřek 31. 8. 1989, s. 3.
394. O činnosti obce baráčníků. Zítřek 7. 9. 1989, s. 3.
395. Kroniky a kronikáři Písecka. Zítřek 7. 9. 1989, s. 3.
396. Dobrovolní pracovníci státní památkové péče. Zítřek 7. 9. 1989, s. 3.
397. Archeologické výzkumy a nálezy. Zítřek 7. 9. 1989, s. 3.
398. Jak vznikaly státní silnice. Budovatel 7. 9. 1989, s. 5.
399. Eva měla štěstí. JP 8. 9. 1989, s. 7.
400. Péče o památky v Dražiči a Slabčicích. Zítřek 14. 9. 1989, s. 3.
401. Nálezy mincí na Blatensku. Budovatel 14. 9. 1989, s. 5.
402. Císař volbu neschválil. JP 15. 9. 1989, s. 7.
403. Když kupuji památku. Zítřek 21. 9. 1989, s. 3.
404. Péče o památky v Kostelci nad Vltavou. Zítřek 28. 9. 1989, s. 3.
405. Nálezy mincí v muzeu. Budovatel 28. 9. 1989, s. 4.
406. Peníze leží pod zemí. JP 29. 9. 1989, s. 7.
407. Péče o památky v Branicích. Zítřek 5. 10. 1989, s. 3.
408. „Spořitelny“ v hrncích. JP 6. 10. 1989, s. 7.
409. Péče o památky v Přeštěnici. Zítřek 12. 10. 1989, s. 3.
410. Adresář města Písku. JP 10. 11. 1989, s. 7.
411. Medaile gymnázia. JP 17. 11. 1989, s. 7.
412. Sté výročí železnice. Budovatel 23. 11. 1989, s. 5.
413. Mikoláš Aleš jako numismatik. JP 24. 11. 1989, s. 7.
414. Národopisný sborník. Zítřek 30. 11. 1989, s. 3.
415. Písecká pomoc přesídlencům. JP 1. 12. 1989, s. 7.
416. Za památkami Písecka. Zítřek 7. 12. 1989, s. 3.
417. Za památkami Písecka. Zítřek 14. 12. 1989, s. 3.
418. Za památkami Písecka. Zítřek 21. 12. 1989, s. 3.
419. Za památkami Písecka. Zítřek 21. 12. 1989, s. 3.
420. Je přežitkem. Hospodářské noviny 1989/51-52, s. 26.
421. Numismatická sbírka prachatického gymnázia. Hraničář 1. 12. 1989, s. 3.
422. Výsledky státní památkové péče. Zítřek 11. 1. 1990, s. 3.
423. Před sto lety. Zítřek 11. 1. 1990, s. 3.
424. Pivní známky na Strakonicku. Budovatel 11. 1. 1990, s. 4.
425. Písecký patronát nad Čechy v pohraničí. Hraničář 19. 1. 1990, s. 3.
426. Před sto lety. Zítřek 25. 1. 1990, s. 3.
427. Nezapomínat na kronikáře. Zítřek 1. 2. 1990, s. 3.
428. Kraje, okresy, oblasti. Zítřek 1. 2. 1990, s. 3.
429. Před sto lety. Zítřek 1. 2. 1990, s. 3.
430. O názvech ulic a náměstí. Zítřek 15. 2. 1990, s. 3.
431. Před sto lety. Zítřek 22. 2. 1990, s. 3.
432. Zámek Varvažov čeká. NŽ 9. 3. 1990, s. 4.
433. Prostor pro PROSTOR 90. NŽ 9. 3. 1990, s. 6.
434. Albrechtické kapličky. Zítřek 15. 3. 1990, s. 3.
435. Výročí T. G. M. a Písek. NŽ 16. 3. 1990, s. 6.
436. Jak dál s památkami Písecka. Zítřek 5. 4. 1990, s. 3.
437. Před sto lety. Zítřek 12. 4. 1990, s. 3.
438. PROSTOR 90. Zítřek 19. 4. 1990, s. 3.
439. Jihočeská univerzita. LN 24. 4. 1990, s. 8.
440. Červený Újezdec – odbíjí dvanáctá. NŽ 27. 4. 1990, s. 7.

441. Hospoda na každém rohu. JPVV 28. 4. 1990, s. 2.
442. Tehdy to stačilo. JPVV 28. 4. 1990, s. 2.
443. Střelecké závody v Písku. JPVV 4. 5. 1990, s. 2.
444. Cesta do propasti. LN 7. 5. 1990, s. 8.
445. Především bezpečnost. LN 7. 5. 1990, s. 8.
446. Tvrziště Ostrov u Braníc. JPVV 18. 5. 1990, s. 2.
447. Experiment Prostor 90. LN 19. 5. 1990, s. 8.
448. Zemědělské školství... JPVV 25. 5. 1990, s. 2.
449. Albrechtický unikát? ND 1. 6. 1990, s. 14.
450. Šedesátá léta 19. století... JPVV 15. 6. 1990, s. 2.
451. Vznik dnešního okresu Písek. Zítřek 21. 6. 1990, s. 3.
452. Chtěli mít vlastní župu. JPVV 22. 6. 1990, s. 2.
453. Regionální dějiny a dnešek. Zítřek 28. 6. 1990, s. 3.
454. Písecká spořitelna... JPVV 29. 6. 1990, s. 2.
455. Hrad v Myšenci? ND 4. 7. 1990, s. 14.
456. Regulace jihočeských toků... JPVV 4. 7. 1990, s. 2.
457. Kraje, okresy, oblasti 1. Palcát 4. 7. 1990, s. 3.
458. Kraje, okresy, oblasti 2. Palcát 11. 7. 1990, s. 3.
459. Výročí Bedřicha Dubského. Zítřek 12. 7. 1990, s. 3.
460. Historik Jan Matzner. Zítřek 19. 7. 1990, s. 2.
461. Židovské hřbitovy žalují. Zítřek 19. 7. 1990, s. 3.
462. Nechtěli vlak do Brna. JPVV 20. 7. 1990, s. 2.
463. Regionalismus je, když... JPVV 20. 7. 1990, s. 2.
464. Před sto lety. Zítřek 2. 8. 1990, s. 3.
465. Pošta tenkrát jednou týdně. Zítřek 9. 8. 1990, s. 3.
466. Zastávka, kde vznikla Mercedes? ND 10. 8. 1990, s. 14.
467. Již na počátku našeho století... JPVV 10. 8. 1990, s. 2.
468. Bude bedekr? Zítřek 16. 8. 1990, s. 2.
469. Výletní restaurace. Zítřek 16. 8. 1990, s. 3.
470. Výročí Jana Kodla. Zítřek 16. 8. 1990, s. 3.
471. Před sto lety. Zítřek 23. 8. 1990, s. 3.
472. A. Sedláček jednomyslně. JPVV 24. 8. 1990, s. 2.
473. Před sto lety. Zítřek 30. 8. 1990, s. 3.
474. Všední den pekařského auta. Zítřek 30. 8. 1990, s. 4.
475. Žízňivý cestopis. PK 1. 9. 1990, s. 3.
476. Mlýn z kočičího zlata. PK 1. 9. 1990, s. 3.
477. Žízňivý cestopis 2. PK 4. 9. 1990, s. 4.
478. Zakladatel píseckého muzea. Zítřek 6. 9. 1990, s. 3.
479. Budský dvůr? ND 7. 9. 1990, s. 14.
480. Češi v Prachaticích. JPVV 7. 9. 1990, s. 2.
481. První písecký historik. JPVV 7. 9. 1990, s. 2.
482. Stavební práce na přeložce... NŽ 7. 9. 1990, s. 11.
483. Nedostatek mostů přes jihočeské toky... JPVV 14. 9. 1990, s. 2.
484. Žízňivý cestopis 3. PK 14. 9. 1990, s. 4.
485. Kronikář. JP 18. 9. 1990, s. 4.
486. Osud kestřanských tvrzí? ND 21. 9. 1990, s. 14.
487. Roku 1914 se česká menšina... JPVV 21. 9. 1990, s. 2.
488. Připadl městu a pustl. JPVV 21. 9. 1990, s. 2.

489. Žízňivý cestopis 4. PK 26. 9. 1990, s. 4.
490. Železniční výročí. Zítřek 27. 9. 1990, s. 3.
491. Albrechtické kapličky. JPVV 28. 9. 1990, s. 2.
492. Dne 20. prosince 1875... JPVV 5. 10. 1990, s. 2.
493. Tradice stále živá. Zítřek 5. 10. 1990, s. 3.
494. Když dějiny, tak prostituce. PK 12. 10. 1990, s. 1.
495. Žízňivý cestopis 5. PK 12. 10. 1990, s. 4.
496. Schrenkův pavilón. JPVV 12. 10. 1990, s. 2.
497. Dům U koulí. JPVV 19. 10. 1990, s. 2.
498. Když památky odcházely. Zítřek 19. 10. 1990, s. 3.
499. Písečtí „patrioté“. PK 19. 10. 1990, s. 1.
500. Žízňivý cestopis 6. PK 19. 10. 1990, s. 4.
501. Na hranici jižních a středních Čech. ND 26. 10. 1990, s. 4.
502. Svatotrojický hřbitov v Písku. JPVV 26. 10. 1990, s. 2.
503. Hilsnerův proces v Písku. NŽ 26. 10. 1990, s. 6.
504. Žízňivý cestopis 7. PK 31. 10. 1990, s. 4.
505. Písecká věž. JPVV 2. 11. 1990, s. 2.
506. Povolání: historik a publicista. NŽ 2. 11. 1990, s. 6.
507. První poštovní stanice... JPVV 9. 11. 1990, s. 2.
508. Humpolec – město horníků. JPVV 9. 11. 1990, s. 2.
509. Občanská záložna v Písku. JPVV 9. 11. 1990, s. 2.
510. Žízňivý cestopis 8. PK 9. 11. 1990, s. 4.
511. Dopis přáteli. PK 9. 11. 1990, s. 4.
512. Kraje, okresy, oblasti 3. Palcát 7. 11. 1990, s. 4.
513. Žízňivý cestopis 9. PK 15. 11. 1990, s. 4.
514. V jižních Čechách existují... JPVV 16. 11. 1990, s. 2.
515. Učitelské příjmy. JPVV 16. 11. 1990, s. 2.
516. Zaniklý rybník. JPVV 16. 11. 1990, s. 2.
517. Žízňivý cestopis 10. PK 20. 11. 1990, s. 4.
518. Albrechtický kostel. ND 23. 11. 1990, s. 14.
519. Projekt, který zůstal na papíře. JPVV 23. 11. 1990, s. 2.
520. Památky, privatizace, restituce. Zítřek 23. 11. 1990, s. 3.
521. Je zapotřebí k jednotě pokaždé času pohnutého? Zítřek 30. 11. 1990, s. 3.
522. Před sto lety. Zítřek 30. 11. 1990, s. 3.
523. Nadějkovu na přivítanou. Palcát 5. 12. 1990, s. 3.
524. Putimská brána v Písku. JPVV 7. 12. 1990, s. 2.
525. Ředitel reálky. Zítřek 7. 12. 1990, s. 3.
526. Před sto lety. Zítřek 7. 12. 1990, s. 3.
527. V obytném stavení bývalého mlýna... JPVV 14. 12. 1990, s. 2.
528. Písecké barokní sochy. JPVV 14. 12. 1990, s. 3.
529. Pohádka s vůní tabáku. PK 14. 12. 1990, s. 3.
530. Žízňivý cestopis 11. PK 14. 12. 1990, s. 4.
531. Dozvěděli jsme se, že... PK 14. 12. 1990, s. 4.
532. Písecká knihovna. JPVV 4. 1. 1991, s. 2.
533. Kraje, okresy, oblasti 4. Palcát 9. 1. 1991, s. 3.
534. Tanečky... PK 10. 1. 1991, s. 4.
535. Žízňivý cestopis 12. PK 10. 1. 1991, s. 4.
536. Hradiště u Písku. JPVV 11. 1. 1991, s. 2.

537. Odkaz Augusta Sedláčka. PZ 1991/1, s. 13-16.
538. Kraje, okresy, oblasti 5. Palcát 16. 1. 1991, s. 3.
539. Roku 1879 byl založen... JPVV 18. 1. 1991, s. 2.
540. Historik českých hradů a zámků. JPVV 18. 1. 1991, s. 2.
541. Nenápadná budova. JPVV 18. 1. 1991, s. 2.
542. Výpovědní řád a majitelé domů. Zítřek 18. 1. 1991, s. 3.
543. Muzikant, učitel, odbojář. Zítřek 18. 1. 1991, s. 3.
544. Žízňivý cestopis 12 (=13, pozn. OKK). PK 22. 1. 1991, s. 4.
545. Dne 20. května 1881 schválilo... JPVV 25. 1. 1991, s. 2.
546. Dům kompanie v Písku. JPVV 25. 1. 1991, s. 2.
547. Rotary klub zahájil. Zítřek 25. 1. 1991, s. 2.
548. Krajské město Písek. PZ 1991/2, s. 8-11.
549. První písecká elektrárna. ND 8. 2. 1991, s. 4.
550. Po vyhlášení samostatné ČSR... JPVV 8. 2. 1991, s. 2.
551. Sbírky na postavení pomníku... JPVV 15. 2. 1991, s. 2.
552. Heydukův pomník v Písku. JPVV 15. 2. 1991, s. 2.
553. Před sto lety. Zítřek 15. 2. 1991, s. 3.
554. Tužkárna ve Zlaté Koruně... JPVV 22. 2. 1991, s. 2.
555. Firemní restaurace protivínského pivovaru. Zítřek 22. 2. 1991, s. 1.
556. Žízňivý cestopis 14. PK 26. 2. 1991, s. 4.
557. Výstavnické město Písek. PZ 1991/3, s. 4-7.
558. Před sto lety. Zítřek 1. 3. 1991, s. 3.
559. V oblasti Kamenice nad Lipou... JPVV 8. 3. 1991, s. 2.
560. Písecká pošta. JPVV 8. 3. 1991, s. 2.
561. V polovině 18. století... JPVV 15. 3. 1991, s. 2.
562. Spor o lesy a rybníky. JPVV 15. 3. 1991, s. 2.
563. Pomník legionářů v Písku. JPVV 15. 3. 1991, s. 2.
564. Stalo se... v Písku. NŽ 15. 3. 1991, s. 5.
565. Před sto lety. Zítřek 15. 3. 1991, s. 3.
566. Žízňivý cestopis 15. PK 21. 3. 1991, s. 4.
567. Prácheňská iniciativa - svobodné hnutí občanů. JP 28. 3. 1991, s. 3.
568. T. G. Masaryk poslancem. JPVV 29. 3. 1991, s. 2.
569. Kronbergrův altán v Písku. JPVV 5. 4. 1991, s. 2.
570. Otázka pro... Ondřeje Koláře. NŽ 5. 4. 1991, s. 7.
571. Prácheňská iniciativa. Zítřek 5. 4. 1991, s. 2.
572. Roku 1630 koupil... JPVV 12. 4. 1991, s. 2.
573. Co je to Prácheňsko. Zítřek 12. 4. 1991, s. 4.
574. Starobylá osada Staré Prachatice... JPVV 19. 4. 1991, s. 2.
575. Výročí Dějin Písku. JPVV 19. 4. 1991, s. 2.
576. Zvíkov sýpkou. JPVV 19. 4. 1991, s. 2.
577. Archeolog Blatenska. JPVV 28. 4. 1991, s. 2.
578. Majitelem Žumberku byl... JPVV 10. 5. 1991, s. 2.
579. Hotel Otava v Písku. JPVV 10. 5. 1991, s. 2.
580. Veřejná zповěď. NŽ 10. 5. 1991, s. 2.
581. Sedláčkovy Dějiny Prácheňska. Zítřek 10. 5. 1991, s. 3.
582. Roku 1887 probíhaly... JPVV 17. 5. 1991, s. 2.
583. Prácheňsko před vznikem kraje. Zítřek 17. 5. 1991, s. 3.
584. Rotary club založen. JP 21. 5. 1991, s. 6.

585. V 17. století působila ve Lnářích... JPVV 24. 5. 1991, s. 2.
586. Morový sloup v Písku. JPVV 24. 5. 1991, s. 2.
587. Dvě výročí. JPVV 31. 5. 1991, s. 2.
588. Výstava v kavárně. DJP 4. 6. 1991, s. 3.
589. Na počátku 20. století... DJPVV 7. 6. 1991, s. 2.
590. Jaký problém považujete... NŽ 7. 6. 1991, s. 2.
591. Vystavuje František Trávníček. Zítřek 7. 6. 1991, s. 3.
592. První samostatně kartující... DJPVV 14. 6. 1991, s. 2.
593. Prácheňsko podle Iva Beneše. Zítřek 14. 6. 1991, s. 3.
594. Likvidace židovského hřbitova u Písku. Česko-bavorské výhledy 1991, týden 24/25, s. 7.
595. Prácheňsko a současnost. ND 21. 6. 1991, s. 2.
596. Pohanské Strakonicko. DJPVV 21. 6. 1991, s. 2.
597. Ševčíkova cizinecká kolonie. DJPVV 21. 6. 1991, s. 2.
598. Neznámější. DJPVV 28. 6. 1991, s. 2.
599. Písecké divadlo. DJPVV 3. 7. 1991, s. 2.
600. Budějovická brána. DJPVV 12. 7. 1991, s. 2.
601. Písecký patronát nad Prachatickem. P 91, červenec-srpen 1991, s. 8.
602. Stojí tu bez účelu a určení. DJPVV 19. 7. 1991, s. 2.
603. August a Tereza. DJPVV 19. 7. 1991, s. 2.
604. Dva roky práce? NŽ 19. 7. 1991, s. 1.
605. Autostopem rekordně. NŽ 19. 7. 1991, s. 2.
606. Pamětní desky a zříceniny. Zítřek 19. 7. 1991, s. 2.
607. Dědičná pošta na Strakonicku. DJPVV 26. 7. 1991, s. 2.
608. Muž na svém místě. NŽ 26. 7. 1991, s. 1.
609. Automobilový JAS. DJP 29. 7. 1991, s. 4.
610. Architektura doopravdy. NŽ 2. 8. 1991, s. 4.
611. Hrad v Písku. DJPVV 9. 8. 1991, s. 2.
612. Vznikl protivínský pivovar v roce 1598? DJPVV 16. 8. 1991, s. 2.
613. Zloději v Cerhonicích. DJPVV 23. 8. 1991, s. 2.
614. Lesnická škola v Písku. DJPVV 30. 8. 1991, s. 2.
615. Vědec s turistickou holí a Sedláčkova stezka. Turista 1991, č. 7-8, s. 23-24.
616. Výročí úzkokolejky. DJPVV 6. 9. 1991, s. 2.
617. Největší v Pootaví. DJPVV 6. 9. 1991, s. 2.
618. O meziregionální vzájemnosti. Zítřek 12. 9. 1991, s. 1.
619. Z minulosti Borečnice. DJPVV 13. 9. 1991, s. 2.
620. Přeplněná škola. DJPVV 13. 9. 1991, s. 2.
621. Albrechtické kapličky. DJPVV 20. 9. 1991, s. 2.
622. Mirovické hrdelní právo. DJPVV 20. 9. 1991, s. 2.
623. Výročí zapomenutého vlastence. DJPVV 27. 9. 1991, s. 2.
624. Kolik bylo Písečáků. DJPVV 27. 9. 1991, s. 2.
625. Písek v posledních měsících... DJP 2. 10. 1991, s. 6.
626. Albrechtické výročí. DJPVV 4. 10. 1991, s. 2.
627. Jednoznačně to byl poslech... DJP 8. 10. 1991, s. 7.
628. Jakpak se bude jmenovat? Zítřek 10. 10. 1991, s. 1.
629. Ohlédnutí za výstavou. Zítřek 10. 10. 1991, s. 5.
630. Zámek Varvažov – zatím nevyužitý. DJPVV 11. 10. 1991, s. 2.
631. Zpráva nejen o dvojčatech. Zítřek 17. 10. 1991, s. 3.
632. Na výstavě tentokrát architektura. Zítřek 17. 10. 1991, s. 5.

633. Hasičský sbor v Borečnici. DJPVV 18. 10. 1991, s. 2.
634. Kostel sv. Jakuba v Čížové. DJPVV 18. 10. 1991, s. 2.
635. Ke cti a chvále Boží. Česko-bavorské výhledy 1991, týden 43/44, s. 4.
636. Ožijí tradice píseckých spolků? Zítřek 24. 10. 1991, s. 5.
637. Kostel sv. Václava v Písku. DJPVV 25. 10. 1991, s. 6.
638. Počtvrté v kavárně. Zítřek 31. 10. 1991, s. 5.
639. Sousedská výpomoc. DJPVV 1. 11. 1991, s. 2.
640. Pro Žďákovský most. DJPVV 1. 11. 1991, s. 2.
641. Písecké živnosti roku 1922. Zítřek 7. 11. 1991, s. 3.
642. Příprava sedláčkovských oslav. Zítřek 7. 11. 1991, s. 5.
643. Osudy píseckých pomníků. DJPVV 8. 11. 1991, s. 2.
644. Cerhonicke požáry. DJPVV 8. 11. 1991, s. 2.
645. Lidová architektura na Písecku. DJPVV 15. 11. 1991, s. 2.
646. Nosiči vody. Zítřek 28. 11. 1991, s. 2.
647. Sladovna a věznice v Písku. DJPVV 29. 11. 1991, s. 2.
648. Hrad Zvíkov. DJPVV 6. 12. 1991, s. 2.
649. Politik Tomáš Šobr. Zítřek 12. 12. 1991, s. 5.
650. Z doby kalendářů. Zítřek 19. 12. 1991, s. 3.

PŘÍLOHA Č. 2.:

ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - PŘEHLED ROZHLASOVÝCH POŘADŮ, PŘIPRAVENÝCH PRO LITERÁRNÍ REDAKCI STUDIA ČESKÉHO ROZHLASU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH V LETECH 1989 AŽ 1991

1. Jihočeské poklady (o hromadných nálezech mincí v jižních Čechách).
Premiéra 27. srpna 1989.
2. O té dráze transversální (k 100. výročí železniční trati Ražice-Písek-Tábor).
Premiéra 12. listopadu 1989.
3. O Vojtěchu Šimkovi (k 100. výročí narození píseckého účastníka prvního a druhého odboje).
Premiéra 28. dubna 1990 pod názvem „Jeden ze statisíců“.
4. O písecké mincovně (k otázce možné existence mincovny v Písku na konci 13. století).
Premiéra 6. července 1990 pod názvem „Tajemný třpyt grošů“.
5. Údolím říčky Smutné (vlastivědná procházka od Nadějkova k Týnu nad Vltavou).
Premiéra 26. srpna 1990 pod názvem „Stopy, které zanechal čas“.
6. O tábořské mincovně (činnost mincovny v Táboře v husitských počátcích města).
Premiéra 2. září 1990 pod názvem „Živnost Jakuba mincíře“.
7. Hilsnerův proces v Písku (soudní proces s Leopoldem Hilsnerem roku 1900).
Premiéra 4. listopadu 1990 pod názvem „Ani jeden hlas“.
8. O té dráze protivínské (k 115. výročí železniční trati Protivín-Písek-Zdice).
Premiéra 18. listopadu 1990.
9. Údolím říčky Skalice (vlastivědná procházka severním Píseckem).
Premiéra 16. prosince 1990 pod názvem „Zarostlé pěšiny minulosti“.
10. Život naplněný prací (život a dílo historika Augusta Sedláčka).
Premiéra 13. ledna 1991 pod názvem „Rytíř české historie“.
11. Šamonická rebelie (k 420. výročí selské vzpoury v Šamonících na Písecku).
Premiéra 8. září 1991.
12. Netřeba městům bran (o přátelství píseckého vlastence Františka Rudolfa Bezděky a vědce Jana Evangelisty Purkyně).
Premiéra 20. října 1991.
13. Ke cti a chvále Boží (o vzniku kapliček na hřbitově v Albrechticích nad Vltavou).
Nerealizováno.

PŘÍLOHA Č. 3.:

ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ - VÝBĚROVÝ PŘEHLED PŘEDNÁŠKOVÉ ČINNOSTI (KROMĚ PRAVIDELNÝCH POŘADŮ PRÁCHEŇSKÉ AKADEMIE) A VYSTOUPENÍ PŘED ODBORNOU VEŘEJNOSTÍ V LETECH 1998 AŽ 2011

1. VODŇANY 7. září 1998, Městské muzeum a galerie Vodňany, konference Dějiny židovského osídlení v jihozápadních Čechách, referát: Písecká hilsneriáda 1900.
2. PÍSEK 2. února 2000, Prácheňské muzeum v Písku, přednáška: Utopické myšlení novověku.
3. ČESKÉ BUDĚJOVICE 10. listopadu 2000, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, konference Osobnosti a první světová válka, referát: Prácheňského regionalisty Jaromíra Malého léta 1914-1918.
4. PRAHA 1. října 2001, Národní muzeum v Praze a Česká numismatická společnost, přednáška: Numismatické sbírky středních škol v Čechách.
5. ČESKÉ BUDĚJOVICE 9. listopadu 2001, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, konference Legionáři v první světové válce, referát: Legionář Vojtěch Šimek.
6. TÁBOR 24. dubna 2003, Společnost pro zachování husitských památek a Husitské muzeum v Táboře, přednáška: Poutníci od Otavy. Z dějin českého národního obrození v Písku a Prácheňsku.
7. ČESKÉ BUDĚJOVICE 7. listopadu 2003, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, konference Odras první světové války v umění a vědě, referát: Česká numismatika v letech 1914-1918.
8. PRAHA 2. února 2004, Národní muzeum v Praze a Česká numismatická společnost, přednáška: Nálezy mincí na Písecku.
9. TÁBOR 27. dubna 2004, Společnost pro zachování husitských památek a Husitské muzeum v Táboře, přednáška: 120 let od založení Národní jednoty pošumavské.
10. PÍSEK 5. července 2004, základna EXOD, přednáška: Literární Písecko.
11. PÍSEK 19. července 2004, základna EXOD, přednáška: Písecký literární okruh.
12. SEDMIHORKY 22. a 23. dubna 2005, Pekařova společnost Českého ráje, Literární archiv Památníku národního písemnictví v Praze a Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR, konference Ruralismus, jeho kořeny a dědictví, referát: Teorie o národní povaze jihočeské v beletristických souvislostech.
13. ČESKÉ BUDĚJOVICE 14. května 2005, Klub přátel Českých Budějovic - sekce heraldiky a genealogie, přednáška: Život a dílo Augusta Sedláčka.
14. PÍSEK 18. července 2005, základna EXOD, přednáška: Písecký literární okruh.
15. TÁBOR 21. února 2006, Husitské muzeum, Město Tábor a Společnost pro zachování husitských památek, přednáška: August Sedláček.
16. PRAHA 2. května 2006, Národní muzeum v Praze a Česká numismatická společnost, přednáška: Numismatik August Sedláček.
17. PÍSEK 21. července 2006, základna EXOD, přednáška: Kulturní tradice města Písku.
18. ČESKÉ BUDĚJOVICE 26. října 2006, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Jihočeská vědecká knihovna a Západočeská univerzita v Plzni, konference Genius loci českého jihu III., referát: Sen o ztraceném dětství. Jihočeská mystifikace Jaroslava Haška.
19. PÍSEK 7. července 2007, základna EXOD, přednáška: Písek a Písecko v literatuře.
20. TÁBOR 7. listopadu 2007, Husitské muzeum v Táboře, přednáška: Okolo literární Putimi: Ztracené dětství Jaroslava Haška a trojí život Jana Cimbury.
21. PLZEŇ 25. října 2007, Západočeská univerzita v Plzni a Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, konference Genius loci českého jihu IV., referát: Trojí život Jana Cimbury - putimský sedlák, literární postava, cimbuřský mýtus.

22. PÍSEK 21. února 2008, Prácheňské muzeum v Písku, přednáška: České medailérství 20. století.
23. TÁBOR 29. dubna 2008, Husitské muzeum v Táboře a Společnost pro zachování husitských památek, přednáška: České medailérství 20. století.
24. PÍSEK 30. dubna 2008, Pí-local club, literární večer k dvojímu výročí Jaroslava Haška (1883-1923), přednáška: Patnáct zastavení s Jaroslavem Haškem.
25. PÍSEK 2. července 2008, základna EXOD, přednáška: Literární toulky Píseckem.
26. PUTIM 20. srpna 2008, mezinárodní kemp dobrovolníků Institutu pro památky a kulturu o. p. s., přednáška: V Putimi o českých dějinách.
27. PUTIM 27. srpna 2008, jako předchozí, přednáška pro další turnus mezinárodního kempu.
28. VRÁŽ 29. srpna 2008, Lázně hotel Vráž, přednáška: Písecko v literatuře.
29. SRNÍ 16. října 2008, mezinárodní konference Krajina Šumavy a její spisovatel Karel Klostermann, referát: Klostermannův obraz světa.
30. ČESKÉ BUDĚJOVICE 23. října 2008, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Jihočeská vědecká knihovna a Západočeská univerzita v Plzni, konference Genius loci českého jihu V., referát: August Sedláček jako „kultovní“ postava české historiografie.
31. PÍSEK 11. února 2009, Univerzita III. věku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, přednáška: Dvacet pět významných osobností z dějin kultury na jihu Čech v 19. a 20. století.
32. VRÁŽ 25. února 2009, Lázně hotel Vráž, přednáška: 25. únor 1948.
33. HRADEC KRÁLOVÉ 6. června 2009, Česká numismatická společnost - pobočka v Hradci Králové, přednáška: České medailérství 20. století.
34. PÍSEK 14. července 2009, základna EXOD, přednáška: Literární toulky Píseckem.
35. PLZEŇ 22. října 2009, Západočeská univerzita v Plzni a Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, konference Genius loci českého jihu VI., referát: Emanuel Chalupný a jeho teorie o národní povaze jihočeské.
36. PÍSEK 19. listopadu 2009, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Život a dílo Augusta Sedláčka.
37. PÍSEK 6. ledna 2010, Univerzita III. věku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, přednáška: Baroko a klasicismus.
38. PÍSEK 26. ledna 2010, Městská knihovna Písek, přednáška: Z historie Židů na Písecku.
39. PÍSEK 18. února 2010, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Literární toulky Píseckem.
40. PÍSEK 25. února 2010, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Z historie Židů na Písecku.
41. PÍSEK 11. března 2010, Akademie III. věku Českého červeného kříže, přednáška: Z historie Prácheňského kraje.
42. PÍSEK 25. března 2010, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Z historie města Písku.
43. PÍSEK 15. dubna 2010, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: T. G. Masaryk.
44. NETOLICE 20. května 2010, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, konference Literární Šumava, referát: Rod Bavorů ze Strakonice v dějinách Prácheňského kraje.
45. PÍSEK 5. července 2010, základna EXOD, přednáška: Literární toulky Píseckem.
46. ČÍŽOVÁ 12. července 2010, MAS LAG Strakonicko o. s., přednáška: Z historie Prácheňska.
47. PÍSEK 7. září 2010, Hotel Bílá růže, úvodní slovo k výstavě o historii hotelu.
48. PÍSEK 11. září 2010, kostel Povýšení svatého Kříže, výklad v rámci Dne otevřených památek.
49. MILEVSKO 10. září 2010, Řeholní dům premonstrátů, výklad při zakončení výstavy obrazů Františka Romana Dragouna.
50. PÍSEK 30. září 2010, den otevřených dveří v bývalé židovské synagoze, přednáška: Z historie židovské komunity na Písecku.

51. ČESKÉ BUDĚJOVICE 21. října 2010, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Jihočeská vědecká knihovna a Západočeská univerzita v Plzni, konference Genius loci českého jihu západu VII., referát: Jaromír Malý - Robert Malý - Metoděj Brandeys. Poznámky k synergickému efektu konexí regionálních samosprávných, bankovních a kulturních elit za První republiky na příkladu města Písku.
52. PÍSEK 4. listopadu 2010, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Literární toulky Píseckem.
53. ČÍŽOVÁ 16. listopadu 2010, MAS LAG Strakonicko o. s., přednáška: Z historie lidových řemesel v Prácheňsku.
54. PÍSEK 9. března 2011, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Vybrané otázky dějin dvacátého století v Písku a na Písecku.
55. PÍSEK 6. dubna 2011, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Další vybrané otázky dějin dvacátého století v Písku a na Písecku.
56. PÍSEK 17. července 2011, základna EXOD, přednáška: Literární toulky Píseckem.
57. ČÍŽOVÁ 9. září 2011, den otevřených dveří v bývalém zámeckém špýcharu, přednáška: Z historie Čížové.
58. PÍSEK 13. září 2011, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Literární toulky Píseckem.
59. PÍSEK 6. října 2011, Gymnázium Písek - historický seminář, přednáška: Národní obrození v českých zemích a v Písku.
60. ČÍŽOVÁ 12. října 2011, další den otevřených dveří v bývalém zámeckém špýcharu, přednáška: Staré mlýny na řece Otavě v katastru obce Čížová.

PŘÍLOHA Č. 4:

ČESKÉ MEDAILÉRSTVÍ DVACÁTÉHO STOLETÍ. VÝSTAVA ZE SBÍREK NCCXXCM Est. 1999 (National Center of Czech XX Century Medal), PRÁCHEŇSKÉ MUZEUM V PÍSKU, 5. KVĚTNA AŽ 14. ČERVNA 2015. ÚVODNÍ TEXT AUTORA VÝSTAVY:

ČESKÉ MEDAILÉRSTVÍ DVACÁTÉHO STOLETÍ

POKUD BYCHOM VEDLE SEBE POLOŽILI VEŠKERÉ MEDAILE, VYTVOŘENÉ DOPOSUD V ČESKÝCH ZEMÍCH, MOHLI BYCHOM Z NICH VYČÍST HISTORII NAŠÍ VLASTI A NAŠEHO NÁRODA, ZAPSANOU SLOVEM I OBRAZEM NA VĚČNÉ ČASY V KOVU.

MEDAILE - CO NEJSTRUČNĚJI ŘEČENO - JE ZPRAVIDLA MALÁ, PLACATÁ A KULATÁ SOCHA. PŘEDNÍ, LÍCNÍ, TITULNÍ STRANU MEDAILE OZNAČUJEME JAKO AVERS, STRANU ODVRÁCENOU JAKO REVERS. ZPRACOVÁNÍ A OBSAH NĚKTERÝCH MEDAILÍ JE VŠAK TAKOVÝ, ŽE JE OBTÍŽNÉ ROZHODNOUT, KTERÁ STRANA JE TOUTO PRVNÍ. NA TĚTO VÝSTAVĚ SE MEDAILE OBRACEJÍ K NÁVŠTĚVNÍKOVÍ TOUTO STRANOU, KTERÁ PODLE MÉHO NÁZORU NEJLÉPE CHARAKTERIZUJE UMĚLECKÝ RUKOPIS JEJICH AUTORA. MOHOU BÝT OVŠEM TĚŽ MEDAILE JEDNOSTRANNÉ. KULATÝM MEDAILÍM VĚTŠÍCH ROZMĚRŮ ŘÍKÁME NĚKDY MEDAILONY, TĚM MENŠÍM ZASE ŽETONY. PRO MEDAILE VE TVARU ČTYŘÚHELNÍKU NEBO VÍCEÚHELNÍKU MÁME VŽITÉ OZNAČENÍ PLAKETY. NĚKTERÉ Z MODERNÍCH MEDAILÍ Z TĚCHTO TRADIČNÍCH PROSTOROVÝCH PARAMETRŮ VYBOČUJÍ. POKUD JDE O MATERIÁL, Z NĚHOŽ MEDAILE BÝVAJÍ ZHOTOVENY, PAK TÍM PŘEVAŽUJÍCÍM ZŮSTÁVÁ KOV - BRONZ, NĚKDY POSTŘÍBŘENÝ BRONZ, MÉNĚ ČASTĚJI MĚĎ, MOSAZ, RŮZNÉ SLITINY KOVŮ, DRAHÉ KOVY, U MEDAILÍ ODLÉVANÝCH CÍN.

KROMĚ MEDAILÍ VYRÁBĚNÝCH MINCOVNÍ RAŽBOU A VYTVÁŘENÝCH OBVYKLE NA OBJEDNÁVKU SE MNOZÍ MEDAILÉŘI ZABÝVAJÍ VOLNOU, POŽADAVKY ZÁKAZNÍKA NEOMEZOVANOU TVORBOU MEDAILÍ ZHOTOVENÝCH ODLÉVÁNÍM NEBO JINÝMI TECHNIKAMI. NA TĚTO VÝSTAVĚ NAJDETE SKROMNÉ UKÁZKY VOLNÉ TVORBY Z DÍLA JIŘÍHO PRÁDLERA, OLBRAMA ZOUBKA NEBO PŘÍSLUŠNICE NEJMLADŠÍ MEDAILÉRSKÉ GENERACE LENKY NEBESKÉ.

MEDAILÉRSTVÍ JE ZVLÁŠTNÍM OBOREM V RÁMCI SOCHAŘSTVÍ, KTERÝ SPOČÍVÁ V UMĚLECKÉ TVORBĚ MEDAILÍ. SPECIÁLNÍ DISCIPLINA V RÁMCI TEORIE A DĚJIN UMĚNÍ, JEŽ SE VĚNUJE MEDAILÉRSKÉ TVORBĚ, MÁ NÁZEV MEDAILISTIKA.

ČESKÉ MEDAILÉRSTVÍ MÁ STALETOU TRADICI, POČÍNÁJÍCÍ MEZI AUTORY MEDAILÍ, KTERÉ VZNIKALY JAKO DRUHOTNÝ PRODUKT RAŽBY STŘÍBRNÝCH JÁCHYMOVSKÝCH TOLARŮ, A ROZVÍJEJÍCÍ SE NA SKLONKU TĚHOŽ ŠESTNÁCTÉHO STOLETÍ V DVORSKÉM UMĚLECKÉM OKRUHU CÍSAŘE A KRÁLE RUDOLFA II., INSPIRUJÍCÍM SE VZORY Z PROSTŘEDÍ ITALSKÉ RENESANCE. PŘES MEDAILE BAROKNÍ A DÁLE PŘES KLASICISTNÍ TVORBU DEVATENÁCTÉHO STOLETÍ VEDOU TYTO DĚJINY NA POČÁTEK STOLETÍ DVACÁTÉHO, KDY SE MEZI JEHO ZAJÍMAVÝMI PŘEDCHŮDCI A SOUČASNÍKY POZVEDÁ DOMINANTNÍ UMĚLECKÁ OSOBNOST OTAKARA ŠPANIELA, JEHOŽ MONUMENTALIZUJÍCÍ POJETÍ OVLIVNILO ČESKOU MEDAILÉRSKOU TVORBU NA CELÉ PŮLSTOLETÍ. TUTO ETAPU PŘÍBLIŽUJÍ

EXPONÁTY V PRVNÍ MÍSTNOSTI. (JAKO KONTRAST K TVORBĚ OSOBITÝCH AUTORŮ JE ZDE VE DVOU VITRINÁCH VYSTAVEN VÝBĚR Z MEDAILÍ ANONYMNÍCH ČI NESIGNOVANÝCH.)

PRAVÝ ROZKVĚT PROŽILO ČESKÉ MEDAILÉRSTVÍ V DRUHÉ POLOVINĚ VĚKU, KDY NA SCÉNU VSTOUPILI ŠPANILOVI ŽÁCI, A TO JAK TI, KTERÉ OVLIVNIL UMĚLECKÝ NÁZOR JEJICH MISTRA, TAK TI, KTEŘÍ SE OD JEHO VLIVU VZDÁLILI ČI OPROSTILI. K NIM SE PŘIPOJILI NÁSLEDOVNÍCI JINÝCH SOCHAŘSKÝCH PEDAGOGŮ, DÁLE UMĚLCI, OVLIVNĚNÍ VE SVÉ TVORBĚ SEVEROČESKÝM ŠPERKAŘSTVÍM A DEKORATIVNÍM SKLÁŘSTVÍM, NEBO TŘEBA AUTOŘI MALÍŘSKÉHO ŠKOLENÍ, KTEŘÍ SE POSLÉZE ZAČALI VĚNOVAT MEDAILÉRSKÉ TVORBĚ. PO NĚKOLIKA DESETILETÍCH, V NICHŽ - ŠESTOU DEKÁDOU STOLETÍ POČÍNÁJÍCE - NESCHÁZELY VÝTVARNÉ EXPERIMENTY, NACHÁZÍME NA SKLONKU SLEDOVANÉHO OBDOBÍ STOPY JISTÉHO OBRATU K ŠPANILOVĚ KLASICIZUJÍCÍ MONUMENTALITĚ, NAPŘÍKLAD V TVORBĚ KARLA ZEMANA. OVŠEM CO AUTOR, TO SVĚBYTNÝ VÝTVARNÝ TYP - NECHŤ O TOM VYPOVÍDAJÍ PŘEDEVŠÍM VYSTAVENÉ UKÁZKY. ZDE JIŽ TEDY MLUVÍM HLAVNĚ O EXPONÁTECH V DRUHÉ MÍSTNOSTI, JEJICHŽ SLED ZAHAJUJE HOLD ČESKÝM ŽENÁM-MEDAILÉRKÁM (V ČELE S MARIÍ UCHYTILOVOU, AUTORKOU ČESKOSLOVENSKÉ KORUNOVÉ MINCE VZORU 1957), A POTÉ PŘIPOMÍNKA SLOVENSKÝCH AUTORŮ, KTEŘÍ SE PODÍLELI NA ROZVOJI ČESKÉHO MEDAILÉRSTVÍ. NĚKTEŘÍ AUTOŘI JSOU ZDE PŘEDSTAVENI POUZE UKÁZKAMI, JINÍ NAOPAK REPREZENTATIVNÍM VÝBĚREM Z CELOŽIVOTNÍHO DÍLA, TAK, JAK UMOŽNIL OMEZENÝ ROZSAH TĚTO VÝSTAVY. SNAD SE MI TĚŽ PODAŘILO DOSTATEČNĚ AKCENTOVAT NEDOCENITELNÝ PODÍL MORAVSKÝCH AUTORŮ NA ROZVOJI TOHOTO SKROMNÉHO, NENÁPADNÉHO, ALE PŘEKVAPIVĚ UMĚLECKY BOHATÉHO SOCHAŘSKÉHO OBORU. VYPOVÍDÁ O TOM JIŽ SAMOTNÉ MNOŽSTVÍ UMĚLCŮ, ZASTOUPENÝCH NA TĚTO VÝSTAVĚ. NEHLEDĚ NA NÁZEV VÝSTAVY - NEBOŤ TVORBA NĚKTERÝCH UMĚLCŮ PŘEDSTIHUJE NEBO NAOPAK PŘEKRAČUJE LETOPOČTY S DVĚMA NULAMI - ZDE NALEZNETE NEZBYTNÉ ČASOVÉ PŘESAHY DO DEVATENÁCTÉHO STOLETÍ A TĚŽ DO NAŠÍ SOUČASNOSTI.

ZMÍNKU JISTĚ ZASLUHUJE PODÍL ČESKÝCH MEDAILÉRŮ NA MINCOVNÍ TVORBĚ. OTAKAR ŠPANIEL BYL AUTOREM KOMPLETNÍ ŘADY OBĚŽNÝCH MINCÍ Z OBDOBÍ PRVNÍ ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY. POKUD JIŽ POMINU SAMOSTATNOU KAPITOLU MINCÍ PAMĚTNÍCH, PAK ZDE JISTĚ MUSÍ ZAZNÍT INFORMACE, ŽE V PENĚŽENKÁCH - JAKO OBČANÉ ČESKÉ REPUBLIKY - NOSÍME UKÁZKY Z DÍLA JARMILY TRUHLÍKOVÉ-SPĚVÁKOVÉ (1KČ, 2 KČ), VLADIMÍRA OPPLA (20 KČ) A LADISLAVA KOZÁKA (10 KČ, 50 KČ). POSLEDNÍ Z UVEDENÝCH MINCÍ BYLA VYHLÁŠENA NEJKRÁSNEJŠÍ OBĚŽNOU MINCÍ SVĚTA ZA ROK 1993.

NĚKOLIK DESÍTEK PŘEDNÍCH ČESKÝCH MEDAILÉRŮ - VEDLE NĚKOLIKA HISTORIKŮ A TEORETIKŮ UMĚNÍ - JE SDRUŽENO V ASOCIACI UMĚLCŮ MEDAILÉRŮ ČESKÉ REPUBLIKY SE SÍDLEM V PRAZE. VĚTŠINU PODOBNÝCH NÁRODNÍCH ORGANIZACÍ, PŘEDSTAVITELŮ PŘEDNÍCH SVĚTOVÝCH SBÍREK VEŘEJNÝCH I SOUKROMÝCH, UNIVERZITNÍCH A DALŠÍCH ODBORNÝCH PRACOVÍŠŤ, NĚKTERÝCH UMĚLECKÝCH ŠKOL NEBO MINCOVEN, ALE TĚŽ RENOMOVANÝCH TEORETIKŮ ZASTŘEŠUJE MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE FIDEM (FÉDÉRATION INTERNATIONALE DE LA MEDAILLE), ZALOŽENÁ ROKU 1937 V PAŘÍŽI. TA POŘÁDÁ KAŽDÉ DVA ROKY - VŽDY V JINÉM MĚSTĚ NA ZEMĚKOULI - VĚDECKÝ KONGRES A CELOSVĚTOVOU REPREZENTATIVNÍ MEDAILÉRSKOU VÝSTAVU BIENÁLE FIDEM.

ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ

PŘÍLOHA Č. 5:

LIDÉ, KNIHY, OSUDY. SETKÁNÍ S ONDŘEJEM KRYŠTOFEM KOLÁŘEM.
MĚSTSKÁ KNIHOVNA PÍSEK 2016

13. ledna 2016

August Sedláček - historik českých hradů a zámků
(k 90. výročí úmrtí Augusta Sedláčka)

10. února 2016

Doktorka z domu Trubačů a Bernarticko literární
(k 45. výročí úmrtí MUDr. Vlasty Kálalové-di Lottiové)

16. března

Jan Čarek - básník Chudé rodiny z Heřmaně
(k 50. výročí úmrtí Jana Čarka)

27. dubna 2016

Život v lesích aneb Emerson, Thoreau, Klostermann

11. května 2016

V měsíci básníků po stopách Fráni Šrámka

15. června 2016

První literární vycházka ulicemi Písku

13. července 2016

Druhá literární vycházka ulicemi Písku

17. srpna 2016

Třetí literární vycházka ulicemi Písku

21. září 2016

Antonín Klášterský aneb Básníci ve stínu Jaroslava Vrchlického
(k 150. výročí narození Antonína Klášterského)

12. října 2016

Detektivka jako zrcadlo společnosti aneb Vznik a vývoj žánru a písecké stopy

16. listopadu 2016

Prácheňský regionalista Ivo Beneš aneb Sen o Písku v roce 2000
(k 130. výročí narození Iva Beneše)

14. prosince 2016

Klouček u hospodského stolu ministra Aloise Rašína
(k 100. výročí narození píseckého rodáka a významného českého numismatika Eduarda Polívky)

O AUTOROVI:

Český historik Ondřej Kryštof Kolář absolvoval studium historie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, kde se v semináři profesora Miroslava Hrocha specializoval na výzkum úlohy individuálních a kolektivních myšlenkových soustav v dějinách. Jeho diplomová práce nesla titul „Kontinuita utopického myšlení v politických programech buržoazních revolucí“. Několik let přednášel moderní dějiny na Vysoké škole ekonomické v Praze. Po návratu do rodného kraje zprvu působil jako externí pracovník regionálních muzeí, kde zejména katalogizoval numismatické sbírky, a později pracoval v Písku jako referent státní památkové péče, přičemž si rozšířil vzdělání studiem na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Po listopadové revoluci se stal nezávislým vědeckým pracovníkem a posléze založil vlastní firmu, která se věnuje vědeckovýzkumné, vzdělávací a poradenské činnosti v oblasti společenských věd. Divize jeho firmy s názvem „NCCXXCM Est. 1999“ je ústředním národním dokumentačním střediskem české umělecké medailérské tvorby dvacátého století. Vědecký zájem Ondřeje Kryštofa Koláře, jenž doposud uveřejnil přes dvacet samostatných publikací a více než dvě stovky příspěvků v odborných časopisech, sbornících a kolektivních monografiích, zahrnuje následujících sedm hlavních tématických okruhů:

1. Dějiny utopického myšlení novověku.
2. Dějiny devatenáctého století, především problematika českého národního obrození.
3. Dějiny dvacátého století, především dějiny regionalismu (vznik a vývoj teorie o národní povaze jihočeské, jihočeský a prácheňský regionalismus atd.) a souvisící problematika územního vývoje veřejné správy.
4. Dějiny historiografie, především život a dílo Augusta Sedláčka a dalších českých historiků devatenáctého a dvacátého století.
5. Literární historie v kontextu s dalšími oblastmi dějin kultury; reinterpretace dějin české beletrie a analýza procesu „mýtizace“ autorů a literárních postav.
6. Numismatika, především teorie a dějiny vědecké numismatiky, osobnosti českých numismatiků, dějiny organizace numismatické práce, dějiny veřejných i soukromých sbírek (systematicky zejména dějiny numismatických sbírek českých středních škol), vztah osobností české kultury k numismatice, nálezy mincí, regionální ražby, dějiny cen a mezd.
7. Medailistika v kontextu s dalšími oblastmi teorie a dějin umění; především dějiny českého a evropského medailérství dvacátého století.

Ondřej Kryštof Kolář dále působí jako soudní znalec se specializací numismatika. Je členem České numismatické společnosti a Asociace umělců medailérů České republiky, jeho firma je členem Hospodářské komory České republiky. Roku 2008 založil sdružení Collegium Artium a roku 2011 výtvarné sdružení Prácheňská umělecká beseda. Zabývá se též rozvojem česko-lotyšských vztahů.

K jeho osobním zálibám patří rocková hudba, plavání, pěší turistika a četba.

ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ: HISTORICKÁ ROČENKA 2015-2016

VYDAL AUTOR VLASTNÍM NÁKLADEM, LITTLE MOUNTAINS 2016

© ONDŘEJ KRYŠTOF KOLÁŘ